Cumhuriyet 73. YIL

7 MAYIS 1996 PARASIZ ÖZEL EK

Yetmiş üç yılın tanıklığı gazete sayfalarında.

Gazetede bir günün öyküsü. Haber işlenip gazeteye konuluncaya kadar yaşananlar.

Yazar kadrosu.

Cumhuriyet Dergi grubu.

Yetmişüç yılın tanıklığı...

جمهوريت

Cumhuriyet
Takriri Sükûn Kanunu Kaldırıld
Başvekilin Nutku
Gazi daha çok zaman bu vatana hizmet edecek çağda ve sıhhattedir

Cumhuriyet
«Dumlupınar» Denizaltımız Batt
Hükümetin ilk resmî tebliği
"Dumlupınar, denizaltında bulunan subay ve erler

Cumhuriyet
D.P. 36 İlde Tam Liste Halinde Kazandı
385 Milletvekili Çıkarması Bekleniyor
Kabinenin durumu günün başlıca mevzuu
Seçimlerin neticesi ve Türkiye ile Amerika

ELLE Cumhuriyet
Bütün İtalya Avrupa Güzeli olan Güneliyi heyecanla alkışlıyor
Yasak bölge meselesine dair Bayarın demeci

Cumhuriyet
YAKIN TARİHİMİZİN EN BÜYÜK DENİZ FACİASI
Üsküdar Vapuru İzmit Sularında Batt
500 Kadar Yolcudan 37 Kişi Kurtuld
Kaza kurbanlarının ekseriyeti talebeler

Cumhuriyet
Darbeye büyük direniş
Nadir Nadi'yi kaybettik
ÖZGÜRLÜĞE ÇAĞDAŞLIĞA ADANAN BİR YAŞAM

Cumhuriyet
İşte "Cihad.. çağrılarının sonu
Kanlı pazar
KARA LEKE
2 genç öldürüldü 200 de yaralı var
Taksim savaş alanına döndü

Cumhuriyet
VE ULAŞTILAR
ASTRONOTLAR AY'A AYAK BASTI
Kartal dört derece meyil yaptı, dönüş bu gece başlayacak

Cumhuriyet
Atatürk Şahsî Servetini Millete Verdi
Suriyelilerin bilmeleri lâzım olan iki hakikat
"Atatürk her türlü şahsî menfaatlerin üstündedir,,
Atatürk avdet ediyor
Vatandaşlar istikbâl çıkarmak için hazırlanıyorlar

Cumhuriyet
Erzincan yıkıldı
Deprem yüksek binaları vurdu
FİLM FESTİVALİ
ABD ateşkes istedi
Sinema Günkeri perdeyi açtı

Cumhuriyet
Şeriatçılar ayaklandı
Sivas'ta katliam: 35 ölü, 60 yaralı
Şiddetli yerel harsan kışkırtıcı
Öteli kuşatıp kelle istediler

Cumhuriyet
Elveda Büyük Atatürk
İstanbul bugün gözyaşları içinde Ebedî Atasını Ankaraya teşyi ediyor
Müessif bir hâdise

Cumhuriyet
Savaş başladı
ABD Irak'a karşı Çöl Fırtınası operasyonunu gecevarısı başlattı
Bağdat ve stratejik hedefler sabaha kadı sürekli bombalandı
Hükümet (...) yetki isteyecek
Gizli anlaşm

Cumhuriyet
Meclis feshedildi, yeni Anayasa ve demokratik müesseselerin kurulma hazırlığına başlandı
Siyasi hayatta çok önemli değişikliklere gidiyoruz
Menderes, Kütahya 27 mayıs hareketi yolunda yakalandı nasıl hazırlandı?
Dönüm Noktası
Bir hukukçular heyeti yeni Anayasayı hazırlıyor

Cumhuriyet
Uğur Mumcu'ya bombalı suikast
Susturamazlar
Katiller bulunsun, hesap sorulsun

7 Mayıs 1924'te yayımlanan Cumhuriyet Gazetesi nelere nelere tanıklık etmedi ki.. Çiçeği burnunda yeni bir devletin doğuşuyla başlayan sürecin ilk tanıklığı. Atatürk devrimleriyle başlayan dev bir kalkınma v e aydınlanma atılımı. Siyasi partilerin toplum yaşamına girişi, ardı ardına gelen askeri darbeler.. Acıları, sevinçleri birlikte yaşadığımız günler... Sevdiğimiz insanların bizden kopup gitse de geride bıraktıkları.. Elle dizilen harflerden ofsete ordan bilgisayara uzanan atılımlarla yenilenen yüzüyle Cumhuriyet... Kısaca yaşamın kendisi..

73. Yıl Özel Ek'i. İmtiyaz Sahibi Berin Nadi, Genel Yayın Yönetmeni: Orhan Erinç, Genel Yayın Koordinatörü: Hikmet Çetinkaya, Yazıişleri Müdürleri: İbrahim Yıldız, Dinç Tayanç (Sorumlu), Ek'i yayına hazırlayanlar: Aydın Engin, Fikret Eser, Hakan Akarsu. Yayımlayan ve basan: Yeni Gün Haber Ajansı, Basın ve Yayıncılık A.Ş.

Cumhuriyet'in bir günü

Sabah. Saat 10...
Cumhuriyet Ankara Bürosu'nda çay bardaklarındaki son yudumlar höpürdetildi. Temsilci **Mustafa Balbay**'dan en genç stajyere kadar bütün ekip kocaman masanın başında toplandılar. Gün başladı. O gün Ankara'da ne var, ne oldu, ne olacak, ne olabilir? Uzun konuşmak yok. Çünkü konuşulacak konu çok. Toplantının sonu: Görev dağılımı yapıldı. Kim nereye gidecek, kim neyi izleyecek, kim yazısını en geç kaçta geçecek? Büro boşaldı. Haber Müdürü **Doğan Akın** eli, kulağı, safra kesesi, dizkapağı gibi bir organına dönüşmüş telefonun başına çöktü. İstanbul Haber Merkezi Müdürü **Hakan Kara** ile o bitip tükenmek bilmeyen telefon konuşmalarının ilk turu başladı.
Aynı saatlerde İzmir Bürosu'nda temsilci **Serdar Kızık**, Adana'da **Çetin Yiğenoğlu**, Ankara'daki filmin aynını, aynı senaryoya harfiyen sadık kalarak çekmeye başladılar.
İstanbul daha şanslı. Ne de olsa merkez. Servislerde birer ikişer hareket başladı. Sefil bekârlar ve bohem paryalar poğaça ya da Kürt böreği ve çayla kahvaltı ediyorlar. Bir yandan da gazeteler elden ve gözden geçiriliyor. Hangi haberi biz daha iyi verdik, hangisini atladık, neden atladık, kim atladı, ilk kalıpla son kalıp arasındaki farklar ne, gececiler neyi atıp neyi tutmuşlar, attıklarının yerine ne koymuşlar? Homurtular, yakınmalar, övünmeler, takılmalar...

Sabah. Saat 11...
İstanbul'da yazıişlerindeki kocaman ve yoksul masanın çevresinde bütün servis şefleri toplanmış. Herkes *"malını"* ortaya döküyor. Hangi servis bugün neyi izleyecek, nereden ne gelecek, gelecek olan ne zaman gelecek? Yazıişleri Müdürleri **İbrahim Yıldız** ve **Dinç Tayanç** dinliyor ve not alıyorlar. Bizim sayfa sekreteri dediğimiz, kendilerine ille de *"editör ya da redaktör"* denmesini isteyen yazıişlerinin seçkinleri de (öteki servislerde onlardan **kasap** diye söz edilir.. nedenine daha sonra geleceğiz) habire not alıyorlar. Arada birkaç soru, haberlerin geliş saatleri üstüne sıkı ve acımasız pazarlıklar. Ankara, İzmir ve Adana'yı Hakan Kara temsil ediyor. O yüzden de son sözü ve en uzun sözü o alıyor. Yazıişleri Müdürü özellikle Ankara haberlerinde daha bir dikkat kesiliyor. Öteki servislerin şefleri ise yavaş ve çaktırmadan saatlerine bakmaya başlıyorlar. Hakan Kara olanca pişkinliği ile anlatıyor, anlatıyor, anlatıyor. Onu dinlerken gazete o gün 1288 sayfa çıkacak sanıyorsunuz. Toplantının ilk ve büyük turu bitiyor. Servis şefleri odayı terk ederken yazıişleri takımı aldıkları notların üstüne kapanıp o günkü gazetenin ana iskeletini çatıyorlar. Bu işlemin adı: Üç-beş sekiz. Yani hangi haber hangi sayfaya girecek?

Öğle. Saat 12...
Yazıişlerinde görece bir sükûnet. Sayfa sorumluları bir gün önceden hazırlanmış yedek sayfaların son denetimi için sayfa yapım odasının yolunu tutuyorlar. İbrahim Yıldız servislerin olduğu katlarda teftiş gezisine, Dinç Tayanç da son duyduğu fıkraları anlatacak adam aramaya çıkıyorlar.
İstanbul İstihbarat'ta telefonlar susmak bilmiyor. Polis telsizi de öyle. İşe giden muhabir ve foto muhabiri tayfası henüz dönmedi. Öteki servislerde ise günlük *"saate karşı yarış"* başladı. Bilgisayar klavyeleri habire tutukluk yapıyor. Eee daktilo ile yazma alışkanlığı olan dinozorlar tuşlara böyle dayak atarlarsa klavye mi dayanır... Bilgisayar servisindeki arkadaşlarımız bir aletten ötekine koşuyorlar.
Haber Merkezi'nde ise günlük pösteki sayma eylemi hızını aldı: Ankara, İzmir, Adana bürolarından haber akışı başladı. Tek tek okunacak, dizgi yanlışları düzeltilecek, yazım kurallarına aykırı sözcükler ayıklanacak, düşük cümlelerin beli doğrultulacak. Tabii bu tür hatalar Cumhuriyet'te çok az oluyor. Günde 2-3 bin kadar...

Öğleden sonra. Saat 14...
Haydi İzmir, Adana küçük yerler. Oralarda yoğun temponun üstesinden görece kolay geliniyor. Ama Ankara Bürosu'nda kargaşa had safhada. Doğan Akın bir eliyle telefonu tutuyor, öteki eliyle bilgisayar ekranında açılmış bir habere *"müdahale"* ediyor, öteki eliyle çay bardağını ağzına götürüyor, öteki eliyle sigarasının külünü silkeliyor, öteki eliyle...
İstanbul'da ağırlık gene yazıişleri masasının çevresinde. Bu kez katılım biraz daha dar. Artık *"Ne gelecek, ne zaman gelecek?"* tartışması yok. Gelen geldi. Kızlarımız bu kadar. O günün gazetesi son şeklini alıyor. Masanın başında toplananlar *"İnşallah önemli bir olay olmaz. Planladığımız ve taslağını çizdiğimiz gibi bitiririz günlük sayfgaları"* diye geçiriyorlar içlerinden ve o *"önemli olay"* mutlaka oluyor. Tek sütundan vermeyi tasarladıkları **Demirel**'in Antalya gezisinde, Baba sözlerinin arasına askeri darbe ima eden birkaç cümle sıkıştırıveriyor. Ankara ile yeniden telefon teması başlıyor (aslında hiç kesilmemişti ya). Haydiii, her şey sil baştan. Baba

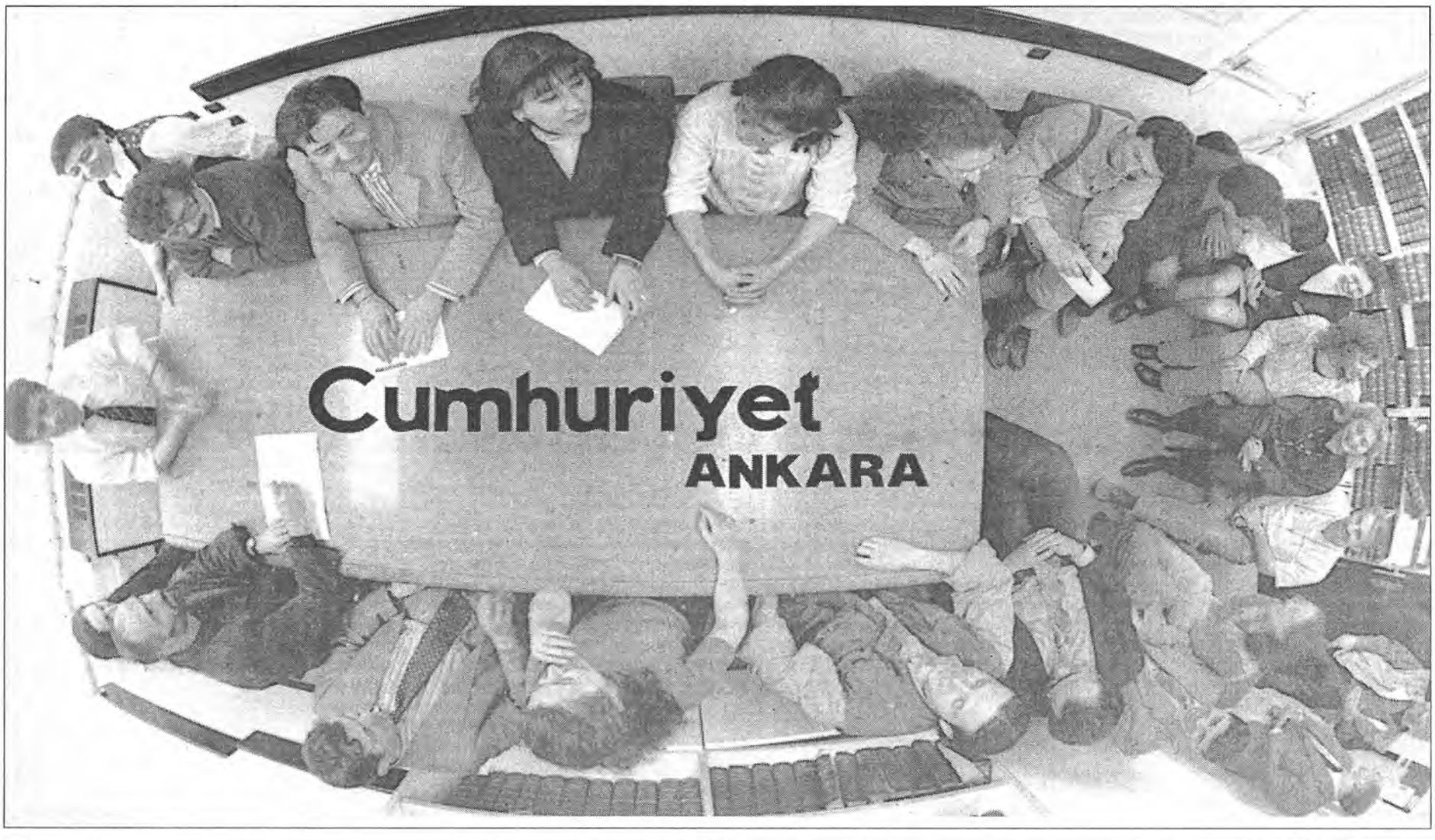

manşete çıkıyor. Peki manşet yapacağımız haber ne olacak şimdi? Onu aşağı dört sütuna çekeriz. Oradakini de, şuraya, şuradakini buraya... Görsel Yönetmen **Fikret Eser** oflayıp uflamaya, sayfa planı çizilen kâğıtları birer ikişer buruşturup atmaya başlıyor. Toplantı çabuk bitiriliyor ve yazıişlerinin saygıdeğer editörleri kolları sıvıyorlar. O haber 92 santimden 18'e inecek. Cart bir bıçak. (Bilgisayarda del tuşu bıçak anlamına geliyor. Zaten benziyor: Del. Haberi del!) Editörler *"kasap"* oluyor. Onca muhabirin, yazarın el emeği göz nuru, hain ve gaddar bıçak darbeleri altında budanıyor, kesiliyor, yüzülüyor...

Akşama doğru. Saat 16...

İzmir ve Adana bölgeye kalıplarına girecek yerel haberleri hazırlamaktalar. Ankara ise saat 15.30'da geçeceğini belirttiği son dört haberi saat 17.30'a erteleme pazarlığında. Reddediliyor ve o son dört haber 18.45'te hâlâ geçilmemiş oluyor. Saate karşı yarış bütün servisleri sardı. Aksilikler de o saatte patlak veriyor (nedense?). Dizi sayfasındaki dizinin fotoğrafları bulunamıyor... Kültür sayfası gene gecikecekmiş... Ekonomi zaten sabıkalı... Televizyon sayfası bitmemiş mi daha ?.. Dördüncü sayfadaki basın toplantısı fotoğrafının resimaltı yanlış. O resimaltı son sayfadaki deve kervanına ait. Develer basın toplantısı yapamaz.

İbrahim Yıldız, kıt kanaat geçindiği maaşından bir bölümünü ayırıp başını kaşıtacak birini tutmak gibi abuk sabuk ama haklı çözümler arıyor.

Akşam. Saat 17.59...

Ankara'da ağırlık günün yeni gelişen haberlerini bir an önce derleyip toparlayıp en azından Ankara kent kalıbına yetiştirmek telaşı egemen. (Ankara'nın amentüsü: Bir haber hiçbir kalıba girmese de olur. Yeter ki Ankara kent kalıbına girsin.)

İstanbul'da ise ağırlık sayfa yapım odasına yöneldi. Burası kocamaaaan (beş metreye sekiz metrelik) bir oda. Gazetenin metrekareye düşen nüfus oranı en yüksek bölgesi. **Basri Yılmaz** ve dizgici tayfası, **Abdullah Yazıcı** ve düzeltmenler takımı, **Vehbi Bağcı** ve sayfa yapımcılar (A Takımı), baskıdan önceki bütün işleri halleden tüm teknik ekip bu odada. Editörler sayfa yapım operatörlerinin ensesinde son kesip biçme fiillerini gerçekleştiriyorlar. Aşağıdan, makine dairesinden ilk homurtular gelmeye başlıyor. Biraz daha gecikilirse Zonguldak hattı kaçacak... Biraz daha gecikiliyor ve hat kaçmıyor, yerinde duruyor. Öteki servislerde ise önceleri çaktırmadan birer ikişer, daha sonra daha yığınsal tüymeler başlıyor. Gidenler zaten işe gidiyorlar canım. Gece de haber toplayacaklar da... Siz ne sanmıştınız ?

Karanlık basarken. Saat 19.30...

Şimdi sıra makinecilerde. Rotatif önce ağır ağır, sonra çılgın bir hızla dönüyor. Makinenin ağzından akan gazete selleri paket için taşınıyor. Paketçilerin elleri makineden hızlı.

Kamyonet yükleniyor ve gazlıyor. Bir başka araç yükleniyor ve gazlıyor. Sayfaları link hattı üstünden Ankara, İzmir ve Adana'ya aktaran karmaşık elektronik aletler de gazlıyorlar. Sayfalar *"elektronik gezilere"* çıkıyor.

Gece. Saat 20.00...

Yazıişleri masasında son toplantı. Gece ekibi işi devralıyor. (**Albay**) **Engin** ve arkadaşları atılacak haberlerin üstüne kocaman çarpı işaretleri çekiyorlar. Yerine konacak olanlarla ilgili son talimatlar veriliyor. Öteki katlar zaten çoktan boşalmış. Sadece gece nöbetçileri ile yarınki işi akşamdan bir şeyler katırıp biraz hafiletebilir miyim gibisinden boş hayallere kapılmış servis şefleri yerlerinde. Haber Merkezi ile İstanbul İstihbarat'ın ortak kullandıkları bölümde de görece bir sükûnet var artık. Gececiler esneye esneye geceye hazırlanıyorlar. Gecenin sakin geçeceği üstüne düşler kuruyorlar ve tabii avuçlarını yalıyorlar. Türkiye'de olaysız gün ve gece mi geçermiş...

Gece yarısına doğru. Saat 23.00...

Ankara ve İstanbul'un kent içi kalıpları son şeklini alıyor. Gazetenim çeşitli yönetim kademelerinden gelen çeşitli (ve çok sayıda) talimat uyarınca son düzeltmeler yapılıyor. O saatte önemli bulduğu haberi sayfalarda bir yere sıkıştırmaya çabalayan muhabirler hatta servis şefleri, gecenin yazıişleri komutanlarından fırça yiyorlar. Haberin girmesi için daha üst düzeylerden torpil arayışları başlıyor, ama artık çok geç. *"Makine dönüyor abi, imkânsız artık"* sözüne kim ne diyebilir ki...

Gece yarısından sonra. Saat 01.30...

Makine dönüyor. Önce yavaş yavaş, sonra çılgın bir hızla. Bahçede servis arabaları gece yarısı kuşlarını evlerine bırakmak üzere birer ikişer yola çıkıyor. Uzun bir **Cumhuriyet günü** sona eriyor. Yılda 365 kez yinelenmek üzere...

Biz çayı hâlâ cam bardaktan içiyoruz...

Cumhuriyet kuşkusuz salt yazıişleri, Haber Merkezi, İstanbul İstahbarat Servisi, özel sayfaları olan servisler, Ankara, İzmir, Adana bürolarından ibaret değil. Örneğin serbest muhabirlerin odası var. Sonra Dergi, Bilim Teknik, Kitap eklerinin hazırlandığı giriş katı var. Grafikerlerin bölümü var. İdari bölümün odaları, büroları var. Gazetenin beş yıldızlı bölümlerini oluşturan Medya C ve Medya G var. Ulaştırma hizmetlerinin üstesinden gelen, boş vakitlerinde ya satranç oynayan ya araba yıkayan sürücülerin odası var. Her derde deva gece-gündüz amirliği var. Güvenlik görevlileri var (üstelik onların silahları var). Dış dünyaya açılan penceremiz, telefon santralı var. Yaşamlarının yarısı fotoğraf laboratuvarının karanlık odasında, öteki yarısı da olaylarda coplanma, lider peşinde korumalarca itilip kakılmakla geçen foto muhabirleri var. Hukuk Bürosu var (ama çalışanları gazeteden çok, DGM koridorlarında oturmayı seviyorlarlar). Gazetenin çalışanlar arasında *"Olympos"* diye anılan en üst katı var ve Cumhuriyet'in kesinlikle en önemli yeri, çay ocağı var. Bu bölümlerdeki bir *"Cumhuriyet günü"*nü anlatmazsak gün eksik kalacak. Hepsini anlatsak bu ek iki üç bin sayfaya çıkacak. Seçmeye kalksak hır çıkacak... Örneğin çay ocağı. Ismarlanan çayın size ulaşması için ortalama süre 1.5 saattir. Bunun altına inenler gazetede *"statü sahibi"* sayılırlar. Bu servise burada yer vermezsek statümüz ayaklar altında kalır. O yüzden bütün okurlarımızın önünde çay ocağının şefi **Hüseyin Karasoy**'un şahsında çay ocağının tüm personelini saygıyla selamlıyoruz. (Laf aramızda ve şaka bir yana, biz Cumhuriyet'te çayı hâlâ cam bardakta içiyoruz. O yüzden İkitelli medyasından epey konuğumuz oluyor. Çay içmeye bize geliyorlar.) Alın pazar günleri keyifle okuduğunuz Dergi ekini. Onlara ayrılan bölümü anlatmadan, karşı komşuları çizerler masasında **Masaracı-Poroy** ikilisinin bir gününü aktarmadan Cumhuriyet nasıl anlatılır?

Sorunun yanıtı *"Bir sonraki 7 Mayıs ekinde"* olsun. Cumhuriyet daha delikanlı. 73 yaş nedir ki?

Gelecek yılın 7 Mayısı'nda Cumhuriyet'in bir gününü bir başka açıdan anlatma sözü verip bu günü de bu yazıyı da noktalayalım...

Cumhuriyet ve yazarları...

"Köşe yazarlığı" Türk basınında bir gelenek. Cumhuriyet dönemi öncesine, ilk gazetelerin çıktığı günlere kadar uzanan bir gelenek. Bu yönüyle dünyada pek benzeri de yok. Makale, fıkra, tahlil, sohbet türlerinde yazan ünlü **"muharrirler"**in bir dönem gazete değiştirirken **"kendi okuyucusunu"** da birlikte götürdüğü anlatılır. Tiraj sıkıntısı çeken gazetelerin, bazen aralarında anlaşarak, **"ağır top"** köşe yazarlarını kapıştırdıklarından, okuyucunun bakalım bu söz (yazı) yarışında kim kimi yenecek merakıyla çift gazete almaya başladığından, böylece tirajların arttığından da söz edilir.

Cumhuriyet, Türk basınında bir okul. Bu okul nice genç gazeteciden saygın, işinin ehli, kullandığı dile titiz, derinlikli düşünen **"köşe yazarları"** da üretti.

Her dönem Cumhuriyet gazetisinin yazarları toplumun, aydınların ilgi odağında oldular. Cumhuriyet gazetesinin 73. kuruluş yıldönümünde sunduğumuz bu ekte Cumhuriyet yazarlarını tanıtmaya ağırlık verdik.

Okuyucu 70'i aşkın Cumhuriyet yazarına topluca baktığında, her gün bu gazetenin çeşitli köşelerinde ne kadar geniş bir fikir yelpazesinin açıldığını gözleyecektir.

Sanat-Kültür sayfalarında okuyucu önüne çıkan yazarların her birinin uzmanlık dalının en iyisi ve yetkini olduğunu; ekonomi sayfasında, dünyayı borsa tahminleri ve para hareketlerinin değerlendirilmesinden ibaret görmeyen bilim adamlarının farklı vurgularının Cumhuriyet'in geleneksel **"farklılığını"** bire bir yansıttığını; spor sayfasında skor yazarı ile spor yazarı arasındaki ince, ama önemli ayrımı, sporun futboldan ibaret olmadığını; çeşitli konular üstüne yazanların solun ciddiye alınacak hemen tüm renklerini yansıttığını görecektir. Bu ekte yazarlara ağırlık verilmesi, işte bu toplu bakışa yardımcı olmaktan ibaret...

M. CEVDET ANDAY

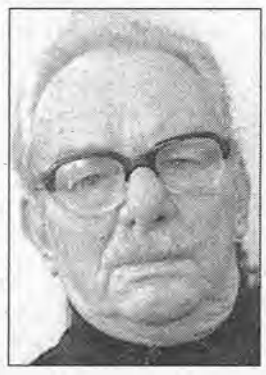

Türkçenin ve edebiyatın ustası. Böyle olunca okuyucunun karşısına, alışılmışın ötesinde bir **"köşe yazarı"** çıkıyor.

Kıdemli bir Cumhuriyet okuru **Melih Cevdet Anday**'ın yazıları için **"Hafif, uçarı bir yazı okurmuş gibi okuyorum. Yazı bittikten sonra içimi bir keyif kaplıyor. Ama bir kaç dakika daha geçince kısacık bir yazıdan ne kadar çok ve ne kadar yeni bilgilerle donandığımın ayırdına varıyorum"** diye yazdı.

Melih Cevdet bugün 81. yaşını sürüyor. Pek çoğumuzdan da daha delikanlı.

Yazmak onun yaşamının da bir özeti. 1936'da ilk şiiri yayımlandı.

Yani 60 yıllık bir yazarlık serüveni. Türk şiirinde önemli bir dönemeç oluşturan Garip akımının üç öncüsünden biriydi.

Şiirle başlayan yazarlık serüveninde at koşturmadığı yazı dalı yok gibi:

Şiir, öykü, roman, tiyatro oyunu, deneme, çeviriler, gezi notları ve Cumhuriyet'in ikinci sayfasındaki yazıları. Makale değil, fıkra değil, sohbet değil, deneme değil, şiir değil.

Belki de bunların hepsi. **"Alışılmışın ötesi"** dedik ya...

ERDAL ATABEK

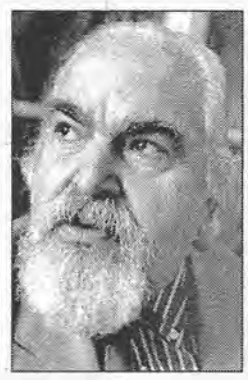

Hedebiyat ya da sosyoloji doktoru filan değil. Bildiğimiz tıp doktoru. Hekim.

Gerçekten bir ara hekimlik de yaptı. Türk Tabipler Birliği'nin en uzun süre görevde kalan genel başkanı **Erdal Atabek**'ti.

SSK Genel Müdürü de oldu. Yazarlığa biraz geç başladı.

Doğumundan (1930) tam 35 yıl sonra. O gün bugün de yazıyor. O kadar verimli ki **"Ya bir de erken başlasaydı"** dedirtiyor.

İlk yazısı Milliyet'te yayımlandı. Milliyet'te aylık yazılar yazdı.

1966'dan beri Cumhuriyet'te. Aylık yazılar, dizi yazılar, sağlık yazıları. Şimdi ise iki köşeyi birden dolduruyor ve iyi dolduruyor:

"Biz Bize" ve **"Mesela Dedik"**.

Barış Derneği yöneticisi olarak girdiği hapishaneden iki kitapla çıktı: **"Alkol ve İnsan"** ve **"İnsan Sıcağı"**. Gazete yazarlığı kadar kitap yazarlığını da sevdi.

"Kışkırtılmış Erkeklik-Bastırılmış Kadınlık" 23 baskı, **"Kuşatılmış Gençlik"** 17 baskı, **"Gençlik Duvarları Yıkıyor"** 11 baskı yaptı.

Büyükler ve küçükler için yazdığı kitaplar buraya sığmaz. **"Kendi Yurdunda Sürgünsün"** adlı kitabı eskiyeceğine her gün daha da güncelleşiyor.

TOKTAMIŞ ATEŞ

Akademik kariyeri ile yazarlık kariyerini atbaşı götürüyor.

Şu anda İstanbul Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Siyasal Tarih Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi. Ayrıca İstanbul Uluslararası İlişkiler Okulu'nun (İSİS) Akademik Kurulu üyesi. Kürsüsünden ayrı olarak İÜ İletişim Fakültesi'nde, Bursa Üniversitesi'nde, Hava ve Deniz Harp Okulları ile Harp Akademileri'ninde de ders veriyor. 1944'te doğdu.

1969'da iktisat doktoru, 1974'te doçent, 1982'de de profesör oldu. ABD'de Iowa, Federal Almanya'da Münih ve Berlin üniversitelerinde araştırmalar yaptı ve ders verdi.

Arkadaşları ona kısaca **"Tokta"** derler. Bilimsel yazılarının yanı sıra çeşitli gazete ve dergilerde ve özellikle Cumhuriyet'te yazılar yazdı. Köşe yazarlığına ise 1994'te başladı.

Tokta, köşe yazarlığı ve öğretim üyeliği ve akademik görevlerinin yanı sıra çeşitli televizyon kanallarında neredeyse demirbaş tartışmacı.

Ayrıca Anadolu'nun çeşitli kentlerinde sık sık panellere katılıyor, konferanslar veriyor. Bütün bunlardan artan (nasıl oluyorsa artık) boş vakitlerinde ise yemek yiyor. Kanıt: Kilosu.

MUSTAFA BALBAY

Çekirdekten yetişme gazeteci terimi **Mustafa Balbay**'ı iyi tanımlar.

Mesleğin en alt basamaklarından, küçük bir taşra gazetesinde stajyer muhabirlikten başladı. Basamakları çok çabuk tırmandı. Henüz 36 yaşında ve Cumhuriyet'in Ankara Temsilcisi. Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu'nu 1981'de bitirdi. Ama gazeteciliğe daha öğrenciyken, Gazete İzmir'de başlamıştı. Sonra Milliyet'in ardından Cumhuriyet'in İzmir bürolarında muhabir olarak çalıştı. Cumhuriyet İzmir Bürosu'nda istihbarat şefliği yaptı. İstihbarat şefliğini 1989'dan itibaren Cumhuriyet Ankara Bürosu'nda sürdürdü.

1992'de ise İstanbul'a geçti, Cumhuriyet Haber Merkezi Müdürlüğü'nü üstlendi. 1993'te yeniden başkente döndüğünde artık Cumhuriyet Ankara Temsilcisi olmuştu. Bunlara 1994'ten itibaren köşe yazarlığı da eklendi. Balbay, Gündem adlı günlük yazılarında, Ankara'dan ille de asık suratlı, hazmı güç yazılar yazılmasının zorunlu koşul olmadığını kanıtladı. İzin günlerinde eşofmanlarını çekip koşar. Yıllık izinlerinde ise normal turistlerin tersine ya çivili ayakkabılarla dağ bayır tırmanır ya da kimsenin aklına gelmeyecek ülkelere gider. Çok tertipli bir bekârdır ve evinde iyi bakılan dört kedisi vardır.

ERGUN BALCI

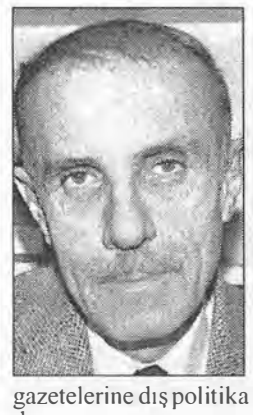

Cumhuriyet'in Dışişleri Bakanı. Zaten mesleğe de "dışarıdayken" başladı.

Londra Üniversitesi'nde uluslararası ilişkiler eğitimi görürken bir yandan da Dünya ve Akşam gazetelerine dış politika ağırlıklı siyasal yazılar yazıyordu.

1930'da İstanbul'da doğdu. Işık Lisesi'ni bitirdikten sonra Robert Kolej'e girdi. Ardından da İstanbul Hukuk Fakültesi'ne. Üç yıl sonra eğitimine İngiltere'de devam etmek üzere Londra'ya gitti.

Yurda döndüğü 1968'den itibaren Cumhuriyet'in dış haberler servisi ile bugüne dek süren ve sonuna dek süreceği anlaşılan **"evliliği"** başladı. Bugünlerde biraz hasta. Ama bu bir şey değiştirmedi.

Bizim Dış Haberler Servisi, biraz uzaktan kumandalı da (telefon filan gibi yani) olsa gene Ergun Balcı'dan soruluyor.

Cumhuriyet'in kendine özgü odası olup da bu odayı kullanmayan tek servis şefi o. Bilgisayar bir yana daktiloya bile alışamadı. Yazılarını kocaman kocaman harflerle doldurduğu kâğıtlara elle yazıyor. Gerçeğe handiyse marazi sadık kalarak, yalınkat olmayan dış politika yorumları üretmek onun için bir yaşam biçimi.

ATAOL BEHRAMOĞLU

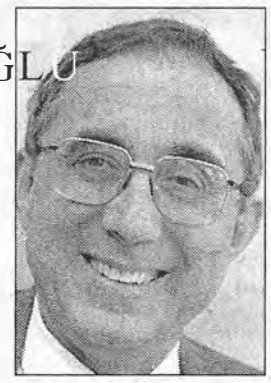

Behramoğlu önce şair, sonra köşe yazarı. Köşe yazısı yazmaya ta 1975'lerde Politika gazetesinde başlamış olmasına rağmen bu böyle. 1942'de doğdu. 1966'da Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Rus Dili ve Edebiyatı'ndan mezun oldu. Bu ona Rus klasiklerini yazıldıkları dilden izleme olanağı sağladı.

Şiire çok gençken başladı. 1970'te yayımlanan **"Bir Gün Mutlaka"** Türkçedeki militan şiirin en iyi örneklerinden sayılır.

Sanatsal yaşamı ile politik etkinlikleri hep iç içe oldu. Özellikle 70'li yıllarda tırmanıştaki demokratik-politik kitle eylemlerine o da şiiriyle katkıda bulundu. 1970-1974 arasında yurtdışına çıktı. Londra, Paris ve Moskova'da dil ve edebiyat çalışmaları yaptı. Özgün şiiri, temiz çeviri dili ile kuşağının yetkin ve önde gelen bir yazarı.

1982'de Barış Derneği yöneticisi olarak tutuklandı. Asya Afrika Yazarlar Birliği'nin 1981 büyük ödülü Lotus ona verildi.

Ödülü aldığında Ataol Behramoğlu hapisteydi. 1984'te yeniden yurtdışına çıktı. 1989'da döndü. Halen Türkiye Yazarlar Sendikası'nın başkanı.

ORHAN BİRGİT

Cumhuriyet'in en yeni yazarı. Ama mesleğin en eskilerinden biri. İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirdiği 1950'den beri gazetecilik yapıyor. CHP'de bir dönem çok etkin bir politikacı olmasına rağmen gazeteciliğini hep sürdürdü. Kim dergisi, Hür Vatan ve Hareket gazetelerinde kurucuydu. Özellikle Kim dergisi o dönemde politik muhalefetin en etkin yayın organıydı. Çok kısa süren avukatlığını bir yana bırakırsak Orhan Birgit politika ile gazeteciliği hep bir arada ve birini ötekine karıştırmadan yürüttü. 1965'te CHP'den milletvekili seçildi. 15 yıl süren parlamenterlik yaşamında Turizm ve Tanıtma Bakanlığı, hükümet sözcülüğü gibi önemli görevler üstlendi. 1980'den sonra yaşamında gazetecilik daha ağır bastı. Hürriyet Vakfı Genel Müdürlüğü'ne getirildi. 1988'de Erol Simavi Özel İletişim ve Eğitim Merkezi'nde yönetici oldu ve deneyimlerini genç kuşaklara aktardı. Halen Aydın Doğan Vakfı Yürütme kurulu Başkanı ve Genel Müdürü. Basın sektöründe ağırlıklı olarak yöneticilik görevi yapmasına rağmen yazarlığını hep sürdürdü. Çeşitli dergi ve gazetelerde yazdı. Birkaç haftadan beri de Cumhuriyet'te haftada bir gün düzenli olarak yazıyor.

ORHAN BURSALI

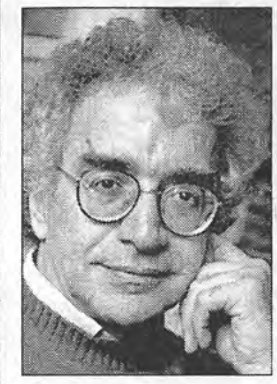

1947'de doğdu. Eğitimi politik bilimler üstüne (Berlin Freie Universitaet). Gençliğinde tutuklanma dahil militanca politik etkinlikler içinde oldu. Meslek olarak 1974'ten bu yana gazeteci. Gazeteciliğinde de dış politika konusunda uzmanlaştı. Yani pozitif bilimlerle ve teknikle pek ilgisi yok sanıyordu. Oysa bugün Türkiye'nin en iyi ve en deneyimli popüler bilim yayıncılarından biri. Cumhuriyet'in en ilgi gören haftalık eklerinden Bilim ve Teknik'i yıllardır o yönetiyor. Evindeki zili bile onaramadığı halde elektrik ve elektronik üstüne en çetrefil yazıları bizlerin anlayacağı bir dil yalınlığına indirgiyor; yıldızlara baktığında çoğu kez şiir düşünmesine rağmen her hafta astronomi, uzay araştırmaları, kuyruklu ve kuyruksuz bilimum yıldızlar ve gezegenler üstüne ilginç yazılar seçiyor ve yayımlıyor. Ayrıca televizyonda Bilim Dünyası, Bilim Gündemi, Bilim Dosyası adlı 100'e yakın program hazırladı ve sundu. Bir kitabı da var bilim üstüne: Bilim Nereye Koşuyor? Amaeski göz ağrısı politikayla bağlarını koparmadı. O yüzden Perşembe günleri Cumhuriyet'teki köşesinde politik ağırlıklı, cumartesi günleri ise Bilim ve Teknik ekinde bilimsel içerikli yazılar yazıyor.

ORAL ÇALIŞLAR

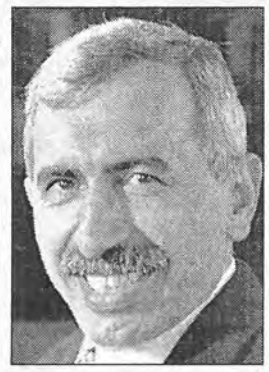

Gazetecilik mesleğine en tepeden başladı. 1978'de yayına başlayan Aydınlık gazetesinin Genel Yayın Müdürü'ydü. 12 Eylül'le birlikte sekiz yıl süren **"siyasi mahpusluk"** mesleğine geçti. Hapisten çıktıktan sonra Hamburg Senatosu Vakfı'nın bursuyla iki yıl Almanya'da yaşadı. 1992'de ülkeye ve aynı yıl Cumhuriyet'te gazetecilik mesleğine döndü. Oral Çalışlar 1946 doğumlu. Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler bölümü mezunu. 68 kuşağından. Gerek politik etkinlikleri gerekse gazetecilik mesleği yüzünden aynı zamanda kıdemli bir siyasi tutuklu ve basın sanığı. Halen de Abdullah Öcalan ve Kemal Burkay'la yaptığı röportajlardan dolayı DGM'ce verilen 2 yıl hapis cezasının tehdidi altında. Bu davası önümüzdeki günlerde Yargıtay'ca karara bağlanacak. Oral Çalışlar araştırmacı-gazetecilik dalının başarılı ürünleriyle tanınıyor. 1987 yılında cezaevinde olmasına rağmen yaptığı bir röportajla o yılın Yunus Nadi ödülünü kazandı. Özellikle radikal dinci akımlar üstüne araştırmalarıyla ünlü. Nitekim İslamiyetin Kuruluşu ve İlk Ayrılıklar adlı araştırması ona 1992 Türkiye Gazeteciler Cemiyeti İnceleme dalı büyük ödülünü getirdi. Çalışlar'ın çoğu geniş yankılar uyandıran 10 kitabı var.

HALİT ÇELENK

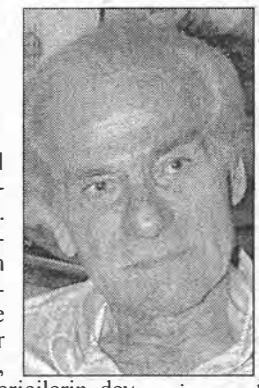

Halit Çelenk İstanbul Hukuk Fakültesi mezunu. 48 yıldır da avukat. Ancak **"avukat"** sözcüğü onu anlatmak için pek sıradan. Türkiye'nin yakın tarihine damgasını vurmuş ne kadar önemli siyasi dava varsa, Halit Çelenk o davalarda ilericilerin, devrimcilerin savunmanlığını üstlendi. 1960'larda Türkiye İşçi Partisi'nde başladığı sosyalizm ve demokrasi mücadelesini hukuk alanı ağırlıkta olmak üzere bugüne kadar aralıksız sürdürdü. Türk Hukuk Kurumu'nda tam 22 yıl ikinci başkan olarak görev yaptı. 1978'de Çağdaş Hukukçular Derneği'ni kurdu. Ankara ve İstanbul'da verdiği hukuk savaşı yetmiyormuş gibi Anadolu'da kendini savunacak avukat bulamayan gençler, işçiler, emekçiler,ilericiler için kendi kendilerini savunmalarına yardımcı olacak bir çok el kitabı ve broşür yayımladı. Çelenk'in üyesi olduğu, danışmanlığını üstlendiği, avukatlığını yaptığı, yöneticisi olduğu örgütleri, yazdığı kitapları, dergi ve gazetelerde yayımladığı yazıları, aldığı ödülleri saymak için bu ekin en az üç-dört sayfası gerekli. Anadolu'da bir gencin hukuksal yardım için ona mektup gönderdiği, zarfın üstüne **"Halit Çelenk - Denizlerin Avukatı-Ankara"** yazdığı ve mektubun Halit Çelenk'e ulaştığı söylenir. Mutlaka doğrudur.

HİKMET ÇETİNKAYA

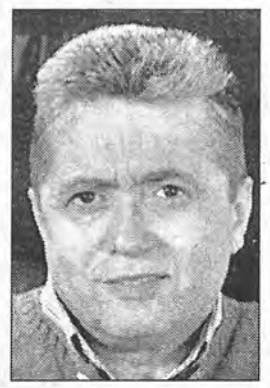

En kıdemli Cumhuriyet'çilerden biri. Muhabir, röportaj yazarı, İzmir Temsilcisi, Genel Yayın Koordinatörü, köşye yazarı olarak tam 30 yıldır Cumhuriyet'te. Kendisi en çok **"röportaj yazarı Hikmet Çetinkaya"**yı beğeniyor. Gerçekten de 1966-1975 arasında Cumhuriyet'te yayınmlanan röportajları hem yankı uyandırdı, hem 17 meslek ödülünü kazandırdı.

Bafa Gölü, Atalan ve Göllüce toprak işgalleri, Nur kampları, komando eğitim kampları röportajları ve Karadeniz, Trakya, Çukurova, Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yaptığı dizi röportajlar Türkiye'nin genel fotoğrafını yansıtıyordu.

Gazete yöneticiliği ve köşe yazarlığının yanı sıra 18 de kitap yayımlayan Çetinkaya Türkiye Gerçeği adlı kitabıyla Türk Dil Kurumu birincilik ödülünü aldı.

Hikmet Çetinkaya çok uzun yıllar Cumhuriyet'in Ege Bölgesi Temsilcisi olarak görev yaptı. Düzenli köşe yazılarına da ilk kez 1986'da İzmirden başlığıyla başladı. Böylece gazete yazarlığında (belki hala süregiden) İstanbul-Ankara tekelini de kırmış oldu.

1991'den itibarense yazılarını Politika Günlüğü adı altında yayınmlıyor.

OKTAY EKİNCİ

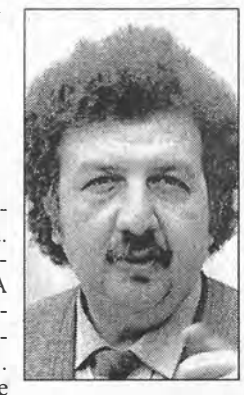

Oktay Ekinci 1952 yılında doğdu. 1969 yılında DGSA Yüksek Mimarlık Bölümü'nü bitirdi. Bu nedenle ana mesleğinin mimarlık olduğunu söylüyorsa da ve hatta 1992-1996 yılları arasında yaptığı İstanbul mimarlar Odası Başkanlığı'nı kanıt gösteriyorsa da toplum, kent, çevre, politika sorunlarıyla ilgilenmekten ve bu konularda durup dinlenmeksizin yazmaktan başka bir işe vakit bulabildiği konusunda ciddi kuşkular var. Gazetecilik mesleğine 1975 yılında Politika gazetesinde muhabir olarak başladı. Muhabirliğinde de kent ve çevre sorunları üstüne eğilen Ekinci, daha sonra çok çeşitli gazete ve dergide sayısını kendisinin de bilmediği kadar çok yazı yazdı.

1986'dan beri Cumhuriyet'te yazıyor. Köşe yazılarının yanı sıra gene kent-çevre konularına ağırlık veren diziler, araştırmalar yayımlayan Oktay Ekinci, İmar Müdürü olarak çalıştığı Muğla'da başlayan meslek odası yöneticiliğini geçtiğimiz aylara kadar sürdürdü. Ekinci Mimarlar Odası'nda radikal bir İstanbul savunucusu olarak tanındı. Ayrıca MSÜ Mimarlık Fakültesi Kent ve Bölge Planlama Bölümü'nde öğretim üyesi. Ekinci'nin ayrıca gene kent ve çevre konularına ele alan dokuz tane de kitabı var.

MUSTAFA EKMEKÇİ

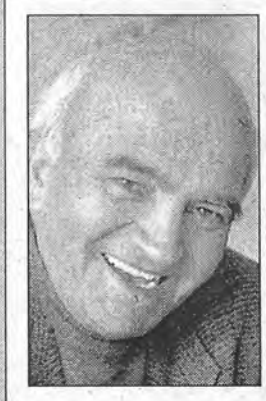

Konya'nın Hadim ilçesi Hocalar köyünde 1927'de doğdu. Babası fırıncı olduğu için soyadı **Ekmekçi** oldu. Oysa ekmek pişirmeyi bilmez. Ama gazeteciliği iyi bilir. Bunca yılın **"köşe yazarı"**. Ama o hâlâ kendini genç bir muhabir sanıyor. Genç gazetecilere **"çaktırmadan"** öğretmenlik yapmayı hem sever hem iyi becerir. Haberle oturur, haberle kalkar. İlk meslek deneyimlerini babasına 2. Dünya Savaşı'nın gelişmelerini anlattığı mektuplarla yaptı. Gazeteciliğe çok küçük bir taşra gazetesinde, Ilgın'da başladı. Köşe yazarlığına ise Konya'da yayımlanan Öğüt gazetesinde **"Hasırşapkalı"** takma adıyla küçük fıkralar yazarak adım attı. Gazetecilik dışında, bir ara Hava Meydanı Trafik Kontrolörü olarak çalıştı. Ama bir gece bir uçağı havada unuttuğu için kovuldu. Yeni İstanbul, Vatan, Öncü, Milliyet, Türk Haberler Ajansı, Yeni Ortam gazetelerinde çalıştı. 1 Mayıs 1975'ten bu yana Cumhuriyet'te. Ankara Notları'nı yazmaya 1971'de Yeni Ortam gazetesinin Ankara Temsilcisi iken başladı ve şimdi de Cumhuriyet'te sürdürüyor. Kendi deyimiyle **"40 yıldır"** (aslında 42) İngilizce öğrenmeye çalışır. Oysa derdini anlatacak kadar Fransızca bilir. Ankara Notları'ndan seçtiklerinden oluşan birçok kitabı var.

AYDIN ENGİN

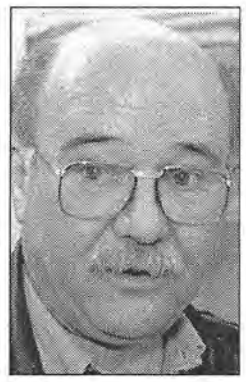

Engin 1941 yılında Ege'de, Ödemiş'te doğdu. Kendini "**kökten Egeci**" olarak tanımlıyor. 55 yaşında ve elli beşten çok boyaya girip çıktı. Hiçbirinde tutunamadı. İstanbul'da Hukuk Fakültesi'ndeyken tiyatroculuğa başladı. Oyun yazarı, dramaturg, hatta oyuncu olarak çalıştı. Dört kurucusundan biri olduğu Halk Oyuncuları Topluluğu için Devri Süleyman oyununu yazdı.

Gazeteciliğe 1969'da başladı. Birçok gazeteye girdi çıktı. 1971'in 12 Mart'ında Yeni Ortam dergisinin, ardından da Yeni Ortam gazetesinde yazışleri müdürlüğünü üstlendi. 1976'da Politika gazetesinin Genel Yayın Müdürlüğü'nü İsmail Cem'den devraldı. 1980'e kadar defalarca hapse girdi çıktı.

12 Eylül 1980 darbesinde yurtdışındaydı. Gıyabında 138 yıl hapse mahkûm oldu. Tümü de yazdıklarından dolayıydı. Doğal olarak yurda dönemedi. 12 yıl Federal Almanya'da siyasal göçmen olarak yaşadı. Bu süre içinde taksi şoförlüğünden gazeteciliğe kadar gene bir çok boyaya battı çıktı. 1992'den beri Cumhuriyet'te. Birkaç haftadan beri de yeniden Tırmık'lıyor. Türkiye'ye döndüğünden beri her yıl TGC'nin yılın gazetecisi ödülünü kazandı. Bu yıl da kazanmaya niyetli.

ORHAN ERİNÇ

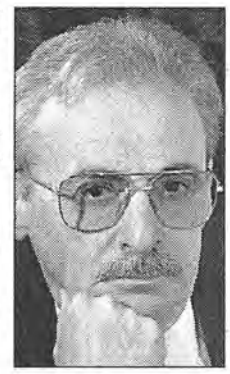

Orhan Erinç de çekirdekten yetişme gazetecilerin somut bir örneği. 1936'da doğdu. Özel Gazetecilik Okulu'nu bitirdi. Ardından Son Posta'da muhabir olarak profesyonel gazeteciliğe adım attı. O gün bugün gazeteci. Yeni Sabah, Gece Postası, Güneş, Cumhuriyet, Türk Haberler Ajansı, Hürriyet gazetelerinde muhabirlik, istihbarat şefliği, yazışleri müdürlüğü, sayfa sekreterliği, köşe yazarlığı, genel yayın müdürlüğü, yayın danışmanlığı gibi mesleğin hemen tüm dallarında görev yaptı. Türkiye Gazeteciler Sendikası'ndan 1983'te yönetim kurulu üyesi olarak başladığı sendikacılık yaşamını 1989-1995 arasında yaptığı genel başkanlıkla noktaladı. TGC'den 8 kez gazetecilik başarı ödülü, Türk Dil Kurumu'ndan da 1976'da "Basın Dil Ödülü" aldı. İletişim Fükültesi'nde öğretim üyeliği de yapan Orhan Erinç 1960-1972 yılları arasında yaptığı röportajlardan 16'sını 1996'daki durumlarıyla yansıtan ilginç bir de kitap çıkardı: **Bir Arpa Boyu**. Ayrıca İbrahim Örs'le birlikte hazırladığı **"Türk Basınında Cumhuriyetin 60 Yılı"** adlı bir kitabı daha var. Erinç 1993 yılında Genel Yayın Danışmanı olarak döndüğü Cumhuriyet'te bugün Genel Yayın Yönetmeni olarak görev yapıyor.

MÜJDAT GEZEN

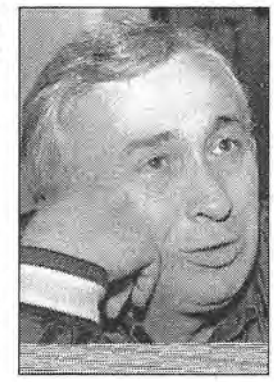

Gezen 29 Ekim 1943'te İstanbul'da doğdu. İlk şiiri ise 1953'te Doğan Kardeş'te yayımlandı. Bu hesapça 10 yaşından beri yazıyor. Ününü **"yazar"** Müjdat Gezen olarak değil oyuncu olarak yaptı. 1960'ta İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda başladığı profesyonel oyunculuğunu halen televizyonda, sahnede ve olanak bulduğu her yerde sürdürüyor. Olanak bulamadığı zamanlar olanağı kendi yaratıyor. Nitekim Halk Oyuncuları Topluluğu'nun kurucularından biriydi (1967). Sonra Miyatro Vatandaş tiyatrosunu kurdu (1980). Müdat Gezen Sanat Merkezi'ni (MSM) kurdu (1991). 1994'te ise Müjdat Gezen Kitaplığı'nı ve Müjdat Gezen Tiyatrosu'nu açtı. Bu çok yoğun oyunculuk ve tiyatro çalışmalarına rağmen yazıdan hiç kopmadı. 1971-1972 yıllarında günlük gazete ve dergilerde mizah ağırlıklı yazılar ve öyküler yayımladı. Sahne, televizyon çalışmalarının yanı sıra çok sayıda kitap yazdı. Karagözcüler, Ortaoyuncuları ve Komedyenler Derneği Başkanı ve Türkiye Yazarlar Sendikası üyesi. Sanatın çeşitli dallarında tam 85 ödülün sahibi. Cumhuriyet'in arka sayfasında başlattığı Sak Üstünde köşesi, onun çok yoğun ve çok uzun sanat ve edebiyat yaşamının bir yansısı.

ÇELİK GÜLERSOY

Hâkkari'de 1930'da doğdu. Ama adı neredeyse İstanbul'la özdeşleşti. Zaten üç yaşından beri İstanbul'da oturuyor. Hukuk eğitimi gördü. Öğrenci iken girdiği Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu'na (TTOK) kısa süre sonra genel müdür oldu. Kurumu yeniden düzenledi. TTOK'deki etkinlikleri kısa süre sonra çevre ve tarihsel dokuların korunmasında yoğunlaştı. İstanbul'u güzelleştiren pek çok dev projenin altında Çelik Gülersoy'un imzası var. Üyesi olduğu uluslararası kuruluşların ve aldığı ulusal ve uluslararası ödüllerin sayısını artık belki kendi de anımsamıyor. Avukat ve yöneticiliğinin yanı sıra 30 yıllık bir yazı emekçisi.

İstanbul tarihi üstüne yaptığı yayınlar, Türkiye üstüne yazılmış yabancı yapıtların çevirileri, salt tarihsel araştırmalar olarak değil seçkin bir dil zevkiyle de ilgi çekti. 1979'da yayımladığı **"Kapalı Çarşının Romanı"** ile Sabancı Vakfı Sosyal Bilimler Ödülü'nü kazandı. Boğaziçi ve Karadeniz Teknik üniversiteleri onu fahri doktorluk unvanı ile onurlandırdılar. Gülersoy, Cumhuriyet'in ikinci sayfasının demirbaş yazarlarından. Unutulan, hoyratça hırpalanan Türkçenin eski lezzetlerini yazılarında yeniden üretiyor. Bu yönüyle salt yazar değil, bir öğretmen de.

SEMİH GÜNVER

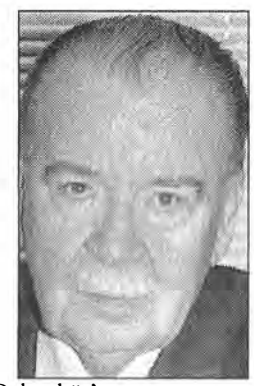

Yaşam öyküsü, kendisine **"bir dış politika uzmanı"** denmesi için bütün verileri, biraz da fazlasıyla içeriyor.

Dışişlerinin ilan edilmemiş geleneği uyarınca önce Galatasaray Lisesi'ni bitirdi. Ardından Ankara Hukuk Fakültesi'ni. 1940'ta Dışişleri Bakanlığı'na girdi. Diplomasi kariyerine meslek memuru olarak başladı. Moskova'da elçi müsteşar, Cezayir ve Kahire'de büyükelçiydi. Son olarak Avrupa Konseyi'nde Türkiye daimi temsilcisiydi.

1982'de aktif diplomatlık yaşamını noktaladı. Galiba böylece aktif yazarlık dönemine de başlamış oldu. İlk yazıları Cumhuriyet'te yayımlandı. Bir dönem başka gazete ve dergilerde de yazdı. Ama yaklaşık bir yıl kadar önce gene yuvaya döndü. Şimdi haftada bir yazdığı yazılarda uzun meslek birikiminin ürünlerini okuyucuyla bölüşüyor.

Emekliliğinden sonra beş yıl kadar Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak da çalışan Büyükelçi Günver'in ilgi ve beğeni toplamış kitapları da var.

İşte bir kaçı: **Tanınmayan Meslek, Fatin Rüştü Zorlu'nun Öyküsü, Bir Kiraz Ağacı Olsaydım, Kızgın Dam Üzerinde Diplomasi, Garip Adamın Garip Eşeği ve Taç Mahal Oteli.**

MÜŞERREF HEKİMOĞLU

Müşerref Hekimoğlu'nu Müşerref Hekimoğlu anlatıyor: Cumhuriyet kızıyım. Cumhuriyetimizle yaşıtım, İstanbul'da doğmuşum. Göztepeliyim, tahta köşklerin yıkılmadığı, bahçelerin parsellenmediği yıllarda Yeşil Bahar Sokağı'nda geçti çocukluğum. İlköğretim sokağın köşesindeki Taşokul'da, sonra ortaokul Erenköy Kız Lisesi'nde. Babam memur, demiryolcu, Ankara'ya atanınca, ben de Kız Lisesi'nde sürdürdüm öğrenimimi. Cumhuriyetimizi kuranların öngördüğü çağdaş başkentin coşkusunu yaşadım. . İlk konserleri başkentte dinliyor, ilk sergilere başkentte gidiyorum. Alman Filolojisi okuyor, öğretmen olmayı amaçlıyorum, ama gerçekleşmedi. Alman edebiyatından çevirilerle geçti bir süre. Almanya'da bir yaz okulundan sonra gazeteciliği meslek seçtim, 30 Nisan 1950. Öteki yılları okurlarla birlikte yaşadık. Önce Hayat Rengisi'nde, Yeni Sabah, Akşam ve Öncü'de. Öncü kapanınca, işsiz de kaldım, ama başka bir uğraş düşünmedim. 1960'lı yıllarda TİP'in katıldığı ilk seçimlerde İstanbul'da aday gösterildim. Başka bir siyasal kuruluşta yer almadım sonra. Yaklaşık otuz yıldır Cumhuriyet yazarıyım, kırk altı yıla yaklaşan mesleğimin en güzel aşaması bu.

IŞIK KANSU

Kimileri **"Ankara gazeteciliği"**nin ayrı bir gazetecilik türü olduğunu söylerler.

Büyük ölçüde doğrudur da. Kendine özgü kuralları, yasallıkları, âdetleri, görenekleri vardır. Biraz-lonca yöntemleriyle çalışırlar. Usta-çırak ilişkisi bile geçerlidir hâlâ.

Işık Kansu, işte bu tür gazetecilerin, bugünlerde 40. baharlarını yaşayan kuşağının temsilcilerinden.

1978'de Ankara Basın Yayın Yüksek Okulu'nu bitirdikten sonra profesyonel gazeteciliğe geçti. Hep iyi ustalarla çalıştı.

Ankara Express'te başlayan meslek yaşamı, Flaş Ankara gazetesi ve Özgür Toplum dergilerinde sürdü.

Ceyhun Atuf Kansu'nun oğluna Cumhuriyet yaraşırdı.

Öyle oldu zaten. Işık Kansu 1978'de Cumhuriyet'e katıldı. O gün bugün Cumhuriyet Ankara Bürosu'nda. Kimileri demirbaşa kaydedildiğini filan söylüyorlar. Olabilir. Ankara bürosunda muhabirlikten istihbarat şefliğine, haber müdürlüğünden köşe yazarlığına, mesleğin hemen her dalında çalıştı.

Şimdilerde **"Ankara Kulisi"**ni hazırlıyor. Daha önce yayımlanmış röportajlarını **"Ayrıntının İzdüşümü"**, çeşitli söyleşilerden oluşan yazı dizisini ise **"Emperyalizmin Yeni Masalı: Küreselleşme"** adlı kitaplarında topladı.

MEHMED KEMAL

Bizim gazetenin en yaşlı delikanlısı Mehmed Kemal. 1920'de doğdu. Çok az kimse bilir, o yüzden buraya bilgi olarak sıkıştıralım: Soyadı Kurşunluoğlu'dur. Gazeteciliğe Ankara Dil Tarih ve Coğrufya Fakültesi öğrencisiyken başladı. Türk Haberler Ajansı'nın, Yeni İstanbul, Vatan ve Ant gazetelerinin Ankara temsilciliğini yaptı. Tek parti döneminc Ankara gazeteciliği denen yüksek riskli alanda hünerle yürüdü. Ancak salt politik habercilikle yetinmedi. Anı ve röportaj türü gazete yazılarıyla da tanındı. 1969'dan sonra İstanbul gazetelerinde köşe yazıları yazmaya başladı. Akşam, Barış, Politika bunlar arasında. Meslek yaşamının son durağı Cumhuriyet oldu. 1986'dan beri Cumhuriyet'te fıkra yazıyor.

Mehmed Kemal'in gazeteciliği ile edebiyatçılığı atbaşı gidiyor. İkisi birbirine karışıyor ve birbirinden besleniyor. Şair Mehmed Kemal ünlü **"40 Kuşağı"** şairleri arasında yeralıyor.

Çok sayıda kitabı var. Röportaj, anı kitapları, romanlar, öyküler ve şiir kitapları. 1945'te **"Birinci Kilometre"** ile başlayan kitap yazarlığının son örnekleri **"Öğle Rakıları"** adlı şiir ve **"Bir Deste İskambil"** adlı deneme kitapları.

Dört kente dağılmış

İS TAN BUL

Cumhuriyet'in ana kadrosu İstanbul'da. Tarihi bahçeye sadece o gün gazetede olanlar indi. Gel gör ki bahçeye zor sığmadılar. O yüzden fotoğrafta Cumhuriyet İstanbul çalışanlarının 'bir bölümünü' görüyorsunuz. Kalanlar ya görev

AN KA RA

Karşınızda Cumhuriyet Ankara Bürosu. Üstelik tam takım. Ekibin bir arada bulunabildiği anlardan biri. O yüzden tar Deklanşöre basıldıktan az sonra herkes dağılacak ve uzun bir Cumhuriyet günü daha başlayacak.

; kocaman bir aile...

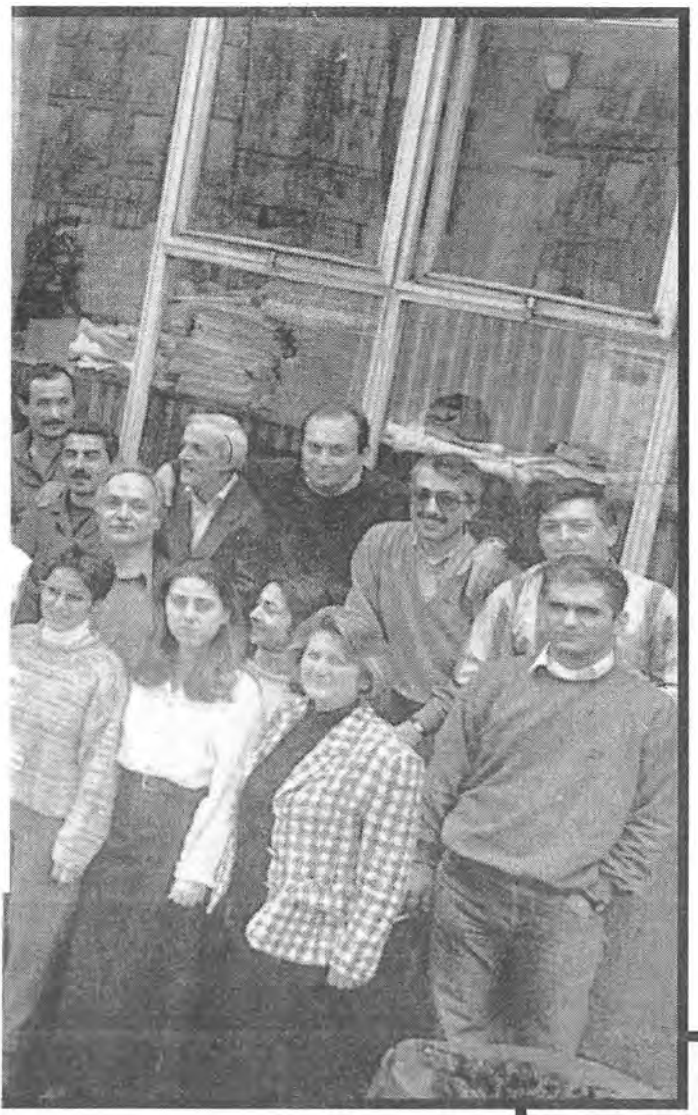

orlukla sığanlar objektife
evdeydi ya da izinde...

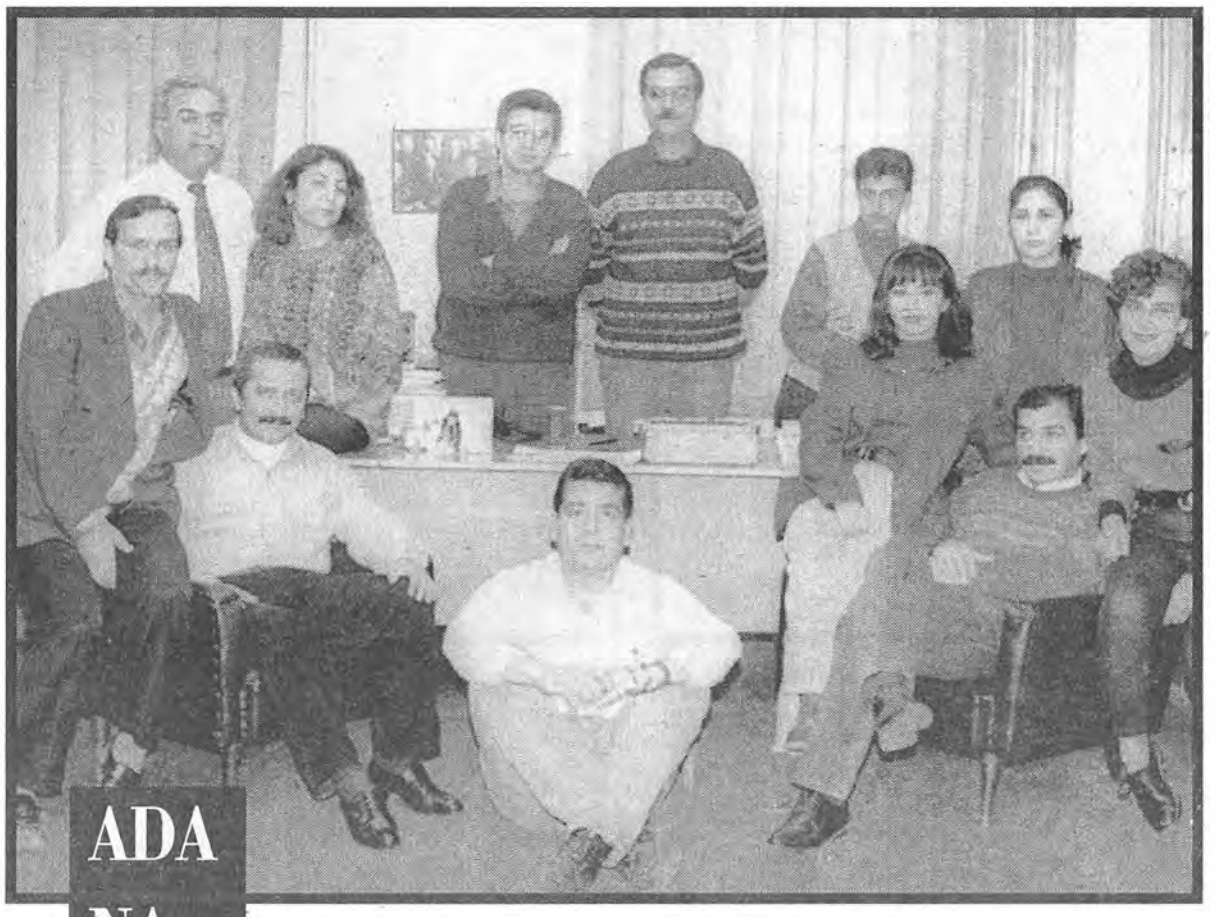

ADA
NA

Bu fotoğraf çekildikten az sonra Adana Bürosu tam takım birer buçuk acılı Adana çektiler ve 'çok yorulduk' dediler...

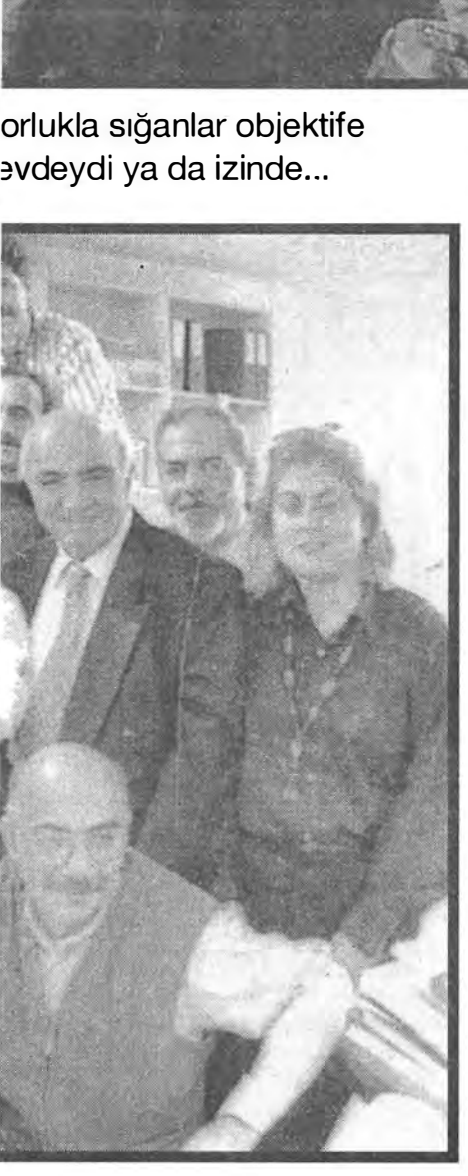

arihi önem taşıyor.

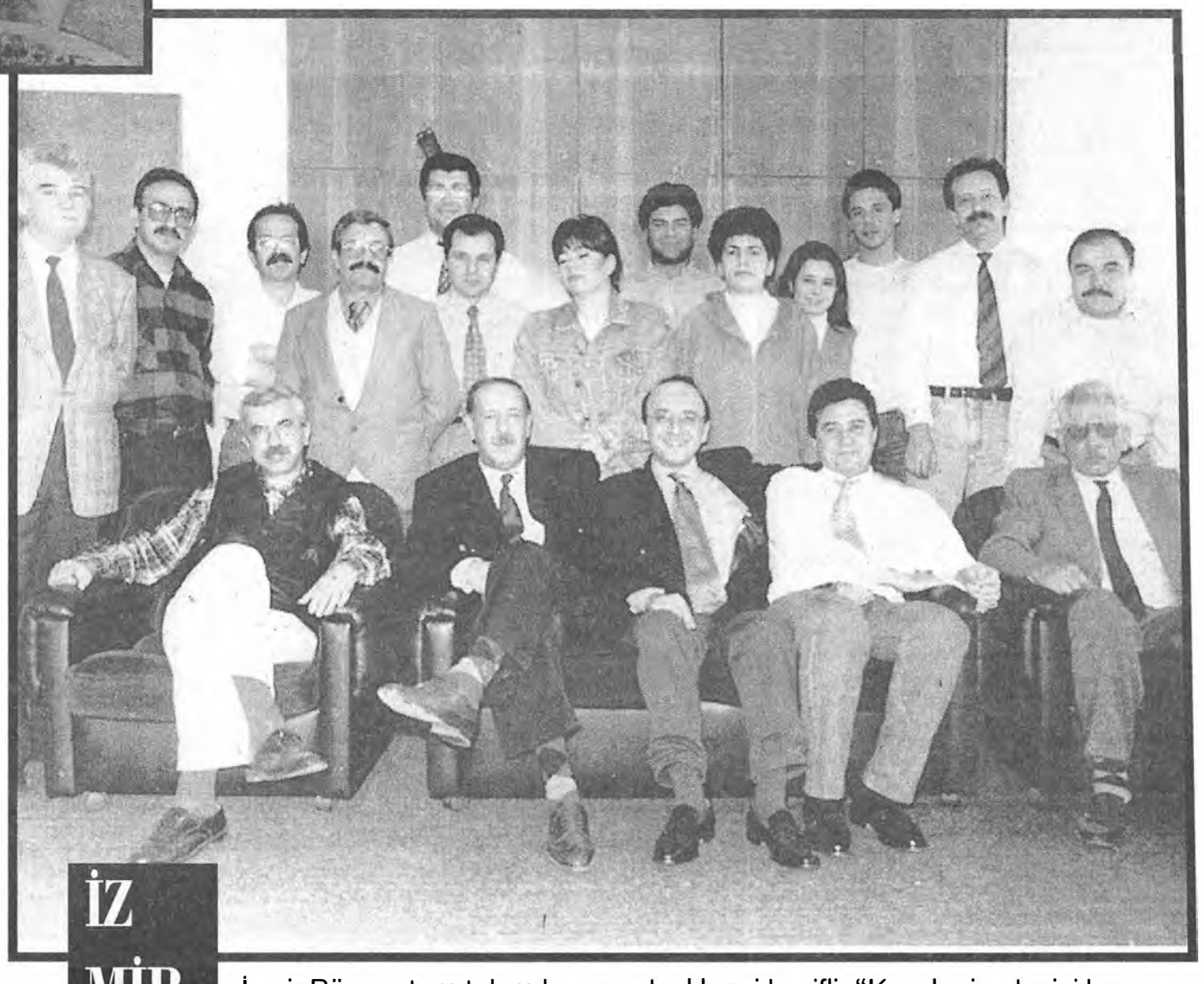

İZ
MİR

İzmir Bürosu tam takım karşınızda. Hepsi keyifli. "Kızı deniz, denizi kız, sokakları hem kız, hem deniz kokan" bir kentte gazetecilik keyifli olmaz mı?

A. TANER KIŞLALI

İşte politikacılığı, bilim adamlığını ve gazeteciliği kişiliğinde birleştirmiş bir Cumhuriyet yazarı daha. **Kışlalı** Zile'de doğdu. Kabataş Lisesi'nden sonra Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdi. Doktorasını ise Paris Hukuk ve İktisadi Bilimler Fakültesi'nde **"Anayasa Hukuku ve Siyaset Bilimi"** dalında yaptı. Gazetecilikle tanışması daha öğrencilik yıllarına rastlar. Ankara'da Yeni Gün, Öncü gibi gazetelerde muhabir ve yazışleri müdürü olarak çalıştı. Ama meslekteki ününü Yankı dergisine, daha sonra da Haftaya Bakış dergisine katkılarıyla yaptı. 1972'de doçent oldu. 1977'de ise aktif politikaya geçti. CHP listesinden İzmir milletvekili seçildi. 1978 Ecevit hükümetinin Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı'ydı. 12 Eylül'de politikadan üniversiteye dönüş yaptı. 1988'de de profesör oldu. Kışlalı halen AÜ İletişim Fakültesi'nde siyaset bilimi okutuyor ve Cumhuriyet gazetesinde köşe yazarlığı yapıyor. Profesör Ahmet Taner Kışlalı'nın basılmış kitapları da şunlar: Siyaset Bilimi (5. baskı), Siyasal Çatışma ve Uzlaşma (3. baskı), Atatürk'e Saldırmanın Dayanılmaz Hafifliği (9. baskı), Kemalizm, Laiklik ve Demokrasi (4. baskı), Öğrenci Aydınlanmaları, Seçimsiz Demokrasi.

ÜSTÜN SANVER

Ekonominin en üst noktalarında görev ve sorumluluk üstlenmiş bir bürokrat, özel sektörde de aynı konumlarda görev yapmış bir ekonomist ve özellikle 1991-1993 arasında özelleştirmenin patronluğunu yürüten bir yönetici ve Cumhuriyet yazarı. Sanver'in yazılarını okuyanlar bunun bir çelişkiyi değil, bir zenginliği yansıttığının ayırdına kolayca varıyorlar. Üstün Sanver'in mesleki özgeçmişi gerçekten çok ilginç. İşte bazı duraklar: 1972 ODTÜ İşletme Bölümü'nü bitirdi. 1980-83 ABD'nin en seçkin iki üniversitesinde lisansüstü eğitim. 83-87 arasında yeryüzünün en büyük mali danışmanlık ve bankerlik kuruluşlarından Bankers Trust Company'de çalıştı. Türkiye'ye döndüğü 1989'dan 91'e kadar Bankalar Birliği Genel Sekreterliği'ni üstlendi. Akbank'ta murahhas üye, BNP-Ak-Dresdnerbank yönetim kurulu üyeliği. 1991'de ise Sanver'i Kamu Ortaklığı İdaresi'nin (KOİ) başında görüyoruz. Yani özelleştirme ondan soruluyor. Bu yıllar Türkiye'de özelleştirme sürecinin en yoğun dönemi, özelleştirme tartışmalarının da en yoğun dönemi ama. Sanver 1993'te KOİ'den istifa etti. Şimdi bir yandan ODTÜ ve İÜ İşletme fakültelerinde özelleştirme konulu dersler veriyor.

İLHAN SELÇUK

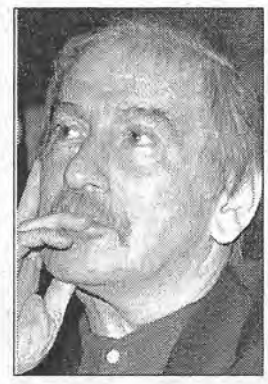

Alın bakalım, ne yazalım şimdi buraya Yalnız son birkaç yılda İlhan Selçuk'un aldığı ödüller ve bu ödüllerin gerekçesi bile bize yazacak yazı, söyleyecek söz bırakmıyor. O ve Cumhuriyet karşılıklı birbirlerinin simgeleri. Bizim için tek çıkar yol burada kuru bir özgeçmiş özeti sunmak galiba:

1925 yılında Aydın'da doğdu. 1950'de İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Avukatlık stajı da yaptı. Ama o gün bu gün gazetecilikten başka iş yapmadı. Büyük olasılıkla gazetecilikten başka iş de bilmiyor.

Mesleğe dönemin en ünlü mizah dergisi Akbaba'da Yusuf Ziya Ortaç gibi bir meslek ve dil ustasının yanında başladı. Kardeşi, çizgi ustası Turhan Selçuk'la birlikte 41 buçuk, Dolmuş Karikatür dergilerini çıkardı.

Yeni İstanbul, Akşam, Tanin, Vatan ve Ulus gazetelerindeki meslek duraklarından sonra 1962'de Cumhuriyet'te Pencere'sini açtı. Pencere sadece Selçuk tutuklandığı, işkence köşklerinde ağırlandığı günlerde kapalı kaldı. O günler dışında hep ışık saçtı. Pencere'den her gün aydınlanma çağının, aklın, ilerici insanlığın düşlerinin, yurtseverliğin, antiemperyalizmin, sosyalizmin ışıkları yayıldı, yayılıyor...

DENİZ SOM

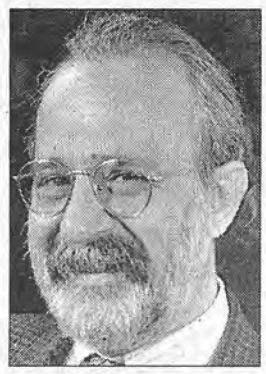

Kendi verdiği bilgilere göre 1953 yılında doğmuş. Bizce 1353 (hicri) olasılığı daha yüksek. Mesleğe 1973'te Cumhuriyet'te başladı. **"İyi haberlerin"** altına imza attı. Dalyan'daki Caretta Caretta'lar bugün gördükleri itibarı gazeteci Deniz Som'a borçlular.

Birara yanlışlıkla Cumhuriyet'ten ayrıldı, çeşitli gazetelerde yazar, editör, yazışleri müdürü olarak çalıştı. 1993'te yanlışlığın farkına varıp yuvaya döndü.

O gün bugündür Vaziyet köşesini hazırlıyor. Gözleri Bağlı Şahin, Yani Nasıl Desem, Vaziyet adlı kitaplarının yanı sıra Türkiye'de bir ilke de imza attı: **Fikret Kızılok**'la birlikte ilk kasetli-kitabı yayınladı: Demirbaş.

Aynı ikili Uğur Mumcu Vakfı için **"Vurulduk Ey Halkım"** kitabına da katkıda bulundular.

Bizim Deniz Som için yazdığımız özgeçmiş bu kadar. Aşağıdaki bölümü kendi bizzat ekledi, sorumluluğu da ona ait:

"İktisat'ı bitiremeyen Deniz Som, günde üç paket sigara bitiriyor ve inatla Birinci sigarası içmeye devam ediyor. Deniz Som boş zamanlarında boş oturmaktansa "som balığı"**na Türkçede neden** "somon balığı" **dendiği üstüne düşünüyor, düşünüyor, düşünüyor..."**

SERVER TANİLLİ

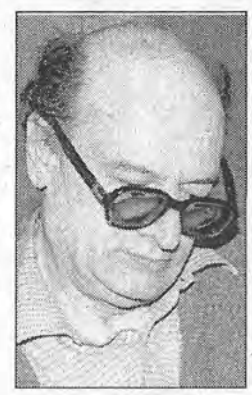

Başlangıç olarak birkaç kısa **"biyografik"** not: 1931'de İstanbul'da doğdu. İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirdi.

1959'ta tamamladığı doktora tezinin konusu **"Devletin mirasçılığı"** idi. CHP'li olarak başlayan siyasal tercihleri 70'li yıllarda sosyalizme yöneldi.

Ders kitabı olarak yazdığı Uygarlık Notları 70'li yılların İstanbulu'nda gençlerin ders değil el kitabı oldu. 1978'de bir faşistin kurşunlarına hedef oldu.

Ölmedi. Ama yaşamboyu tekerlekli iskemleye bağlandı.

Şimdi Strasbourg Üniversitesi'nde öğretim üyesi. Ama yüreği ve bilinci hep Türkiye'de. Cumhuriyet'teki yazıları bunun birer kanıtı.

Tanilli'yi en güzel anlatan yazılardan biri Cemal Süreya'nın **"İkibine Doğru"** dergisindeki doyumsuz portrelerden birinde yeraldı.

Cemal Süreyya şöyle dedi:

"...Tanilli, Temmuz 1789'u Ekim 1917 ile yanyana düşünmekten hep haz duyar. Rousseau-Marx çizgisi üzerinde olduğunu sabah akşam vurgular. Kendine özgü yaratıcılığı ve üreticiliği bu vurgularda doğar.

1789'u daha basarak konuşur..... Şemsiyesi taçyaprak. Gülgillerden ve gevrek dokulu. 24 saatte yenilenir".

DİNÇ TAYANÇ

Dinç Tayanç'ın özgeçmişini Dinç Tayanç yazdı. Buyurun: "Son İstanbullulardan biri olarak 1949'da doğdum. Işık Lisesi'nin ardından İstanbul İktisat Fakültesi'ne girdim. 'Ne bu ülkenin ekonomisi adam olur ne de bu mesleği edinirsem ben adam olabilirim' kaygısına kapılarak 1969'daCumhuriyet'in kapısından girdim. O yıllarda Cumhuriyet demek 'Bab-ı Âli' demekti ve ben 'bab'ı kaybettiğimden birdaha Cağaloğlu'ndan çıkamadım. İkitelli medyacısı olmak yerine 'gazeteci' kalmayı yeğlemiş oldum. Arşiv, dış haberler servisi derken dünyanın adam olmayacağı kaygısına kapılıp, 1980'li yılların 'çok özel' koşullarında kendimi ekonomi muhabiri olarak buluverdim. 1980'lerde herkes ekonomi çağ atladı derken 'Bu işin sonu yok' dediğimden beni allame sandılar ve ekonomi basınında muhabirlikten genel yayın müdürlüğüne filan yükselttiler. Cumhuriyet'e döndüğümde önce ekonomi servisinin şefliğini yürüttüm, ardından 'Bu politikanın da sonu yok' dediğimden hem yazışleri müdürü yaptılar hem de politik yazılar yazmam için bir köşe verdiler. 27 yıllık ve bol ödüllü bir gazeteciyim. Ağarmış saçlarım dışında çağa ayak uyduracak parasal kazancım hiç olmadı. Ama kendimi 'onursal Karun' gibi duyumsuyorum.

Ekonomi

Ekonomi gazeteciliği henüz öteki gazetelerde siyasal haberlerin, kent haberlerinin arasında kaynayıp giden haberlerden ibaret sayılır ve sanılırken Cumhuriyet iş-işç i-ekonomi sorunları için sayfa, bazen de sayfalar ayırmaya çoktan başlamıştı. Ardından ekonomi gazeteciliği basının en önemli dallarından birine dönüştü, bağımsız günlük ekonomi gazeteleri bile kendilerine yer bulur oldular. Ancak bu kez de bir başka çarpıklık ıortaya çıktı. Ekonomi gazeteciliği denince borsa haberleri, para manevraları, değerli kağıt değiş tokuşu ile para kazanma yollarına övgüler düzmek ekonomi gazetecimliği sayılır oldu. C umhuriyet farkı işte bu noktada bir kez daha somutlanıyor. Üreten bir ekonomi yaratmaktan başka çıkar yol olmadığı ilkesi bu sayfalara damgasını vurdu. Damgayı vuranların başında ise Cumhuriyet'in ekonomi yazarları geliyor.

ÖZTİN AKGÜÇ

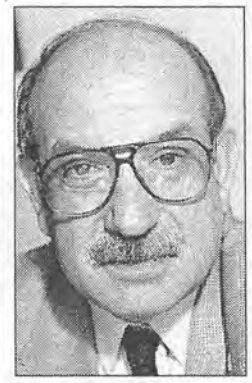

Ekonomi gazetecilerinin **"Öztin Abi"**si. Eğitimine ilişkin kısa notlar onu kestirmeden anlatıyor: Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdi (1955). Ardından Ankara Hukuk Fakültesi'ni de fark sınavları vererek tamamladı. Lisansüstü eğitimini ABD'de, Pittsburgh Üniversitesi'nde yaptı. Master'ını ise Wisconsin Üniversitesi'nde. Yurda dönünce Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde doktorasını tamamladı. Devletin ekonomik bürokrasisinin en tepelerinde ve en hassas noktalarında çalıştı. Maliye Bakanlığı hesap uzmanlığı, Devlet Yatırım Bankası proje uzmanlığı, Sümerbank Genel Müdürlüğü gibi... Bir koltukta birkaç karpuz taşıyanlardan. Hiçbirini de düşürmüyor üstelik. Bürokrasinin tepelerinde görevliyken Ankara ve İstanbul üniversitelerinde öğretim üyeliği de yapıyordu. Şimdi ise İÜ İşletme Fakültesi öğretim üyeliğinin yanı sıra birkaç özel kuruluşta yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği ve danışmanlığı da yapıyor. Akgüç'ün hepsi ekonomi alanında 14 kitabı var. Bütün bu yoğun çalışmaların yanısıra gazetelerin ekonomi sayfalarında Öztin Akgüç imzasına hep ve sık rastlandı. Cumhuriyet ailesine katıldığından bu yana, gazetenin ekonomi sayfalarına zengin bir içerik kazandırdı.

TANER BERKSOY

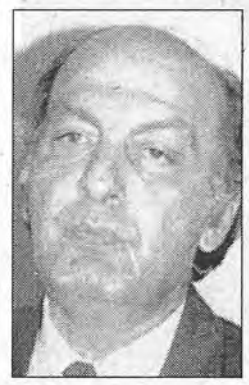

Ekonomi eğitimini İstanbul İktisat Fakültesi'nde bitirdi. Ama akademik yaşama Hacettepe Üniversitesi'nde başladı. Doktorasını İngiltere'de Cambridge Üniversitesi'nde yaptı. Hacettepe Üniversitesi'nde öğretim görevlisi oldu. 1981'deki doçentliğinin ardından 1986'da İstanbul'a döndü ve Marmara Üniversitesi İngilizce İktisat Bölümüne katıldı. 1988'de de profesör oldu. Halen MÜ İngilizce İktisat Bölüm Başkanlığı'nı yürütüyor. Akademik çalışmaların yanı sıra Merkez Bankası'nda, Ziraat Bankası'nda danışmanlık, Toprakbank'ta yönetim kurulu üyeliği de yaptı. Profesör Berksoy 1994 yılından bu yana TÜSES (Türkiye Sosyal, Ekonomik ve Siyasal Araştırmalar Vakfı) Başkanı. Sıkı bir Cumhuriyet okurluğundan Cumhuriyet yazarlığına geçenlerden. Karmaşık ekonomik konuları yalın bir dille okuyucuya aktarması dikkat çekiyor. Bir televizyon programında özelleştirmeye ilişkin kişisel değerlendirmelerini anlattı. Programın hemen ardından TV kanalına telefon eden bir izleyici, "Oh be" dedi, "Nihayet şu özelleştirmenin ne olduğunu ve ne olmadığını ve daha önemlisi neyin nasıl olması gerektiğini anladım. Gerçekten de Berksoy ekonomiye politikanın değil bilimin gözlükleriyle bakıyor.

KORKUT BORATAV

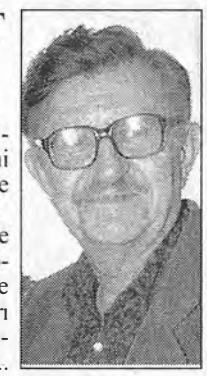

Biri hem iktisat bilimini hem de Marksizmi iyi bilirse ne olur? Bu sorunun uzun ve kısa yanıtları var. Uzunu buraya sığmaz.. Kısası: **Korkut Boratav** olur Boratav'ı gerek. derslerinden, kitaplarından ve ille de yazılarından tanıyanlar,ekonomik olgulara bir iktisat bilimcisinin nesnelliği ile yaklaştığını ama bilim adamlığını renksiz, kokusuz, siyasal içerikten yoksun bir tribün seyirciliğine dönüştürmediğine tanıktırlar. 1935'te doğan Boratav aslında hukukçu olacaktı. Nitekim yükseköğrenimini Ankara Hukuk Fakültesi'nde yaptı. Ama akademik yaşamına Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Maliye kürsüsünde asistan olarak başladı. 1964'deki doktora çalışmasından sonra iki yıl İngiltere'de, bir yıl da Birleşmiş Milletler'in Cenevre'deki bürosunda çalıştı. 12 Eylül darbesinden kısa süre sonra profesör oldu ama hemen ardından da 1402'lik olup üniversiteden atıldı. İki buçuk yıl Zimbabve'de öğretim üyeliği yaptı. Danıştay kararıyla döndüğü Ankara Üniversitesi'nde halen iktisat profesörü olarak görev yapıyor. Korkut Boratav'ın sayısını kendisinin de bilmediği makalesi ve çok sayıda kitabı var. Gelir dağılımı, yapısal uyum politikaları, istikrar politikaları ve bunların Türkiye ve benzeri ülkelerdeki sınıfsal yansımaları ağırlıkla eğildiği konular.

YAKUP KEPENEK

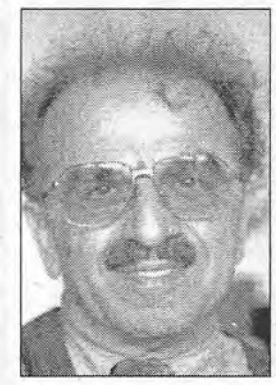

1937 yılında doğan Yakup Kepenek'in Çifteler Köy Enstitüsü'nde başlayan öğrenciliği Ankara Hukuk Fakültesi'den mezun oluşuyla noktalansaydı avukat,yargıç filan olacaktı herhalde.

Ama o kazandığı bir bursla ABD'ye gitti ve orada ekonomi doktorası yaptı. New York City Üniversitesi'nde başlayan öğretim üyeliği 1971'den bu yana Ankara ODTÜ'de sürüyor. Ama arada, 1983'te 1402'lik bir kesinti oldu.

Üniversiteden uzak kaldığı bu yıllarda Kepenek sendikalarda eğitim danışmanlığı yaptı. Bu arada politikayı da denedi ve SHP merkez yönetiminde görev aldı. 1990'da Danıştay kararıyla yeniden ODTÜ'ye döndü.

Yakup Kepenek'in yurtiçinde ve dışında yayımlanan çok sayıda makalesinin yanı sıra, ekonomi ağırlıklı kitapları var.

Belli başlıları şunlar: Türkiye'de Sanayi in Üretim Yapısı, Türkiye Ekonomisi,, Türkiye İmalat Sanayiinde Yoğunlaşma, 12 Eylül'ün Ekonomi Politiği ve Sosyal Demokrasi, 100 Soruda Türkiye'de Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Değişimin Doğrultusu.

Yakup Kepenek Aralık 1992'den beri Cumhuriyet'in ekonomi sayfasında ekonomik yorumlar yazıyor.

BÜLENT KIZANLIK

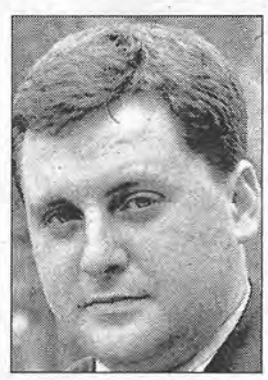

Kızanlık 1991'de başladığı Cumhuriyet Ekonomi Servisi'nde çabuk yükselenlerden. Bugün o servisin şefi. Kızanlık aynı zamanda **"kendisine dert ve sıkıntı yarayan"** insan türünün iyi bir örneği. Gazeteye girdiğinde 77 kiloydu. Şimdilerde ise onu tartacak kantar bulunamadığından gerçek zkilosu bilinmiyor. Ama bu onun iyi bir ekonomi yazarı olmasına engel değil.

1967 yılında İstanbul'da doğdu. Orta öğrenimini Kabataş Ticaret Lisesi, yüksek öğrenimini İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü'nde tamamladı. Halen, iş yoğunluğundan zaman ayıramadığı İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Bölümü Mali Hukuk Bilim Dalı'nda yüksek lisans yapmaktadır.

Gazeteciliğe 1985 yılında Türk Haberler Ajansı'nda başladı. Daha sonra sırasıyla Söz gazetesi, Sabah ve Günaydın gruplarında muhabir olarak görev yaptı.

Cumhuriyet Gazetesi Ekonomi Servisi'nde 1991 yılında çalışmaya başladı.

Bülent Kızanlık, gazetenin en kalabalık servisinin de şefi olmak gibi özellikler taşıyor. Buna rağmen doymak bilmiyor ve habire yeni eleman talebiyle yönetime başvuruyor.

TÜRKEL MİNİBAŞ

Ekonomi yazarları ve gazetecileri arasında erkeklerin çokluğu dikkat çekiyor. Bu Cumhuriyet'te de böyle. Gene ekonomi yazari ve gazeteciler arasında akademik ünvanı olanların sayısı bir hayli fazla. Bu Cumhuriyet'te iyice böyle. Kuralı bozan Türkel Minibaş. **"Elinin hamuruyla erkek işine bulaşan"** Minibaş yaptıklarına ve yazdıklarına bakınca **"İyiki bulaşmış"** diyorsunuz. **Türkel Minibaş** yüksek öğrenimini bir burs kazanarak gittiği ÜBR'de Pasific Palisades High School'da tamamladı. Daha sonra Marmara ve İstanbul üniversitelerinin iktisat fakültelerinde lisans yüksek lisans yaptı. 1995'de **"İktisadi Gelişme ve Uluslararası İktisat"** anabilim dalında pnogöser unvanı aldı. Yani çiçeği burnunda bir ekonomi profesörü. Burada aktaramayacağımız kadar yoğun ve çeşitli görevler üstlenen Minibaş bu arada ilginç TV programlarının danışmanlığını da üstlendi. TRT için hazırlanan **"Merhaba Çağdaş Türkiye"** programının **"Atatürk dönemi ekonomi politikaları"** bölümünütn danışmanı o. Türkel Minibaş 1994 sonbaharından bu yana Cumhuriyet'in ekonomi sayfasında **"Gözucuyla"** başlığı altında ekonomi yorumları yazıyor. "Azgelişmiş Ülkelerde Kalkınmanın Finansman Politikaları ve Türkiye" ve **"Çağ Atlama Serüveni"** adlı iki de kitabı var.

İZZETTİN ÖNDER

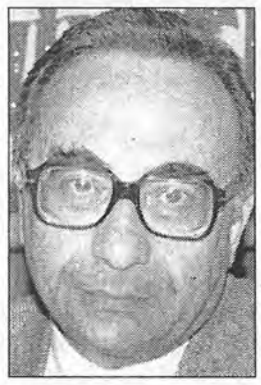

Cumhuriyet'in ekonomi yazarı ve yorumcuları arasında profesörlerin ağırlığı belirgin. Profesör İzzettin Önder de bunlardan biri. Önder 1940'ta doğdu. Robert Kolej'den sonra İstanbul İktisat Fakültesi'ni bitirdi (1963). Akademik yaşamı da bitirdiği üniversitede ve bitirdiği fakültede sürdü. Şu anda İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Bölümü'nde öğretim üyesi. Ayrıca İngiltere'de York ve Japonya'da Seijo üniversitelerinde de birer yıl süreyle ders verdi.

İzzettin Önder özelleştirme dalgasının tüm ülkeyi sardığı ve pek çok ekonomist, özellikle gazetelerin ekonomi yazarları arasında neredeyse mutlak doğru olarak benimsendiği dönemde kararlı, inatçı ve uzlaşmaz bir özelleştirme karşıtı olarak dikkati çekti. Özelleştirmenin kamu açıklarını kapatmaktan başka bir hedefi olmadığını ilk vurgulayanlardan biri oydu. Ayrıca yazılarında ve konuşmalarında özelleştirmeyi emekçi sınıflara ve öteki dargelirlilere yönelen ekonomik bir saldırı olarak yorumlayışıyla, tartışmalara hem yeni boyutlar ekledi hem de farklı ve gözden kaçırılmak istenen bir alana çekmeye çalıştı. Ekonominin maliye dalında uzman oluşu, görüşlerini veri ve sağlam çözümlemelerle destekleme olanağı verdi.

ŞÜKRAN SONER

Cumhuriyet'in demirbaş defterinde kaydı olanlardan. 1946'da Yugoslavya'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Enstitüsü'nü bitirdi. Mezuniyet sınavlarının sonuncusunu verdiğinin ertesi günü Cumhuriyet'e girdi. O gün bugün Cumhuriyet'te. Mezuniyetini kutlamayı bile akıl edemeden çalışmaya başlaması, onun zekâsıyla ilgili önemli ipuçlarını veriyor. Gerçi son dönemlerde boşandığı için, ünlendiği soyadı Ketenci'yi terk edip kızlık soyadı Soner'e döndü ama bu onun kendini gizlemesine yetmedi. Şükran gene o bildiğimiz Şükran. Türkiye'de işçi ve sendika haberleri Şükran Soner'den sorulur. Birkaç kuşak sendikacıyı emekli etti. Pek çok sendikacının "en korktuğu ve doğal olarak da en nefret ettiği" gazeteci. Kocasından boşandı ama gazetecilikle evliliği katolik nikâhı gibi kesintisiz sürüyor. 1Türk basını işçi sendika haberlerine tam bir sayfa ayırmayı Cumhuriyet'ten, böyle bir sayfanın nasıl olması gerektiğini de Şükran Soner'den öğrendi.

50 yaşına merdiven dayadı ama hâlâ gazetenin koridorlarında bir genç kız gibi sekiyor ve haber sözkonusu olduğunda önce o koşuyor. Köşe yazısında ölçü tutturamıyor. Yazıişlerinin korkulu rüyası ve belası. Bazen iki buçuk, üç metreyi bulan yorumlar yazıyor ve kesilince öfkeleniyor.

SADULLAH USUMİ

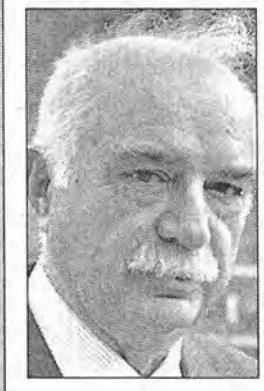

Bir karış ekili toprağı yok ama Türkiye'de çiftçinin sorunlarını en iyi bilen gazeteci Sadullah Usumi. 1927'de doğdu ve 1952'de (o zamanki) Sabah gazetesinde mesleğe başladı. Gazeteciliğin hemen her dalında çalıştı. Muhabirlik, istihbarat şefliği, röportaj yazarlığı, sayfa sekreterliği, yazıişleri müdürlüğü, köşe yazarlığı, genel yayın yönetmenliği bu dallardan bir kaçı. Son Saat, Sabah, Tan, Yeni İstanbul, Ekspres, Milliyet, Tercüman da çalıştığı gazetelerden birkaçı. Yıllar boyu Türkiye Gazeteciler Sendikası'nda yönetim kurulu üyesi, genel mali sekreter ve genel başkan olarak görev yaptı. Bir ara politikaya atıldı ve iki dönem CHP Balikesir milletvekili oldu.

Milliyet'te başlayan köşe yazarlığını uzunca bir aradan sonra Cumhuriyet'te sürdürüyor. Gazeteciliğine CHP'deki siyasal çalışmalarının birikimlerini taşıdı. Köylülüğün ve çiftçilerin sorunları çok az gazetecinin eğildiği nankör bir alan olarak kabul edilir. Bu kitle gazete okurları arasında ağırlık taşımaz. O yüzden de hep üvey evlat olmuştur. Usumi özellikle Cumhuriyet'te başladığı köşe yazılarında bu iyi bilinmeyen ama yaşamsal önemdeki alana eğiliyor. Bu yönüyle belki de basındaki tek kalem.

Kültür

Kültür Servisi Handan Şenköken'in yönetiminde ülkede kültürel, sanatsal her türlü haberi derleyip toplarken, aynı sayfalarda bazen haftada bir bazen daha sık boy gösteren "yazarlar" bir Cumhuriyet geleneğini yansıtıyorlar. Yazdıkları konunun gerçek uzmanları, kendini defalarca kanıtlamış, ülkenin en seçkin yazarları, aydınları, sanatçıları benzeri çok az görülen bir kültür yelpazesini yansıtıyorlar. Plastik sanatlardan, müziğe, edebiyattan felsefeye kadar kültürün her alanı seçkin yorumlarda yansıyor. Hergün iki sayfasını kültüre, sanata ayıran Cumhuriyet, kültürel bir yozlaşma ve çürüme yaşanan Türkiye'de aydınların, düşünürlerin, aklın egemenliğine inananların, iyi ve güzelin peşinde koşanların soluk aldığı pencereler açıyor. Cumhuriyet okurları ülkedeki, özellikle İstanbul'daki her türlü kültürel-sanatsal etkinliği Cumhuriyet'ten izliyorlar...

ERGİN YILDIZOĞLU

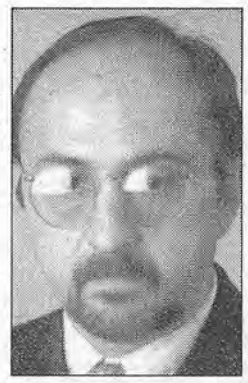

Bizim ekonomi yazarlarının İngiltere'den (siz Avrupa'dan anlayın) bakan gözü. Yazılarını okuyanlar onu yaşını başını almış bir ekonomist sanıyorlar.

Oysa daha çok genç. 1952 doğumlu.

Boğaziçi Üniversitesi'ni bitirdi. Doktorasını ise İngiltere'de Univercity of East Anglia'da yaptı. Türkiye ekonomisine, dünya ekonomisinin içinden bakmayı başardığı için yazıları özel bir önem ve önemli bir derinlik taşıyor. Klasik yorumcudan çok bilgi, hatta bazen haber yüklü yazılar yazıyor. Cumhuriyet'e 1992'de katıldı. Cumhuriyet'in yanısıra The South Magazine, Middle East Journal, Merit Report, Capital and Class ve New Statesment gibi dünyanının önemli ve saygın dergilerinde de Ergin Yıldızoğlu imzasına sık sık rastlanıyor.

Ekonomi ve politika alanındaki etkinlikleriyle yetinmiyor. Nitekim ona Adam Sanat gibi sanat dergilerinde estetik vez politika üstüne ilginç yazılarıyla da rastlıyoruz.

Ergin yıldızoğlu tek kişilik bir ordu gibi. Nitekim 1985 yılından beri İngiltere'de Turkey Monitor adlı mali, ekonomik ve siyasal konuları kapsayan bir aylık bülten de yayınlıyor.

SELMİ ANDAK

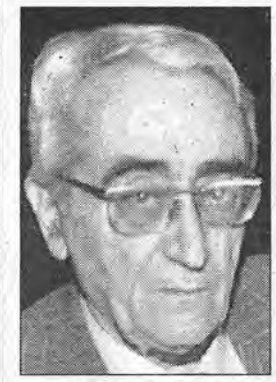

Selmi Andak, hem yaşça, hem meslek kıdemiyle Cumhuriyet'in en eskilerinden. 1921'de doğdu ve 1952'den bu yana Cumhuriyet'te yazıyor. Yani 44 yıllık bir Cumhuriyet kıdemi. Andak, Galatasaray Lisesi'nden sonra bir yandan Hukuk Fakültesi'ni tamamladı, bir yandan da müzik eğitimini. İstanbul Konservatuvarı ve Paris'te **"Ecole Normale de Musique"**de beste ve piyano eğitimi yaptı. Ama gazetecilikteki ününü önceleri tiyatro eleştirmeni olarak yaptı. Yeni Sabah, Akşam, Vatan gazeteleri, Yeditepe, Yenilik, Akis dergilerinde çalıştı ve Cumhuriyet ailesine katıldı. Cumartesi günleri Sanat-Kültür sayfalarımızda **"Görüş"** başlıklı köşesinde müzik yorumları yazıyor. Selmi Andak, gazetecilikle besteciliği bir arada yürütüyor. Pek çok değerli sahne yapıtının müzik düzenlemelerinde onun imzası var. İşte birkaçı: Uyuyan Güzel müzikali, Müşfik Kenter'in oynadığı ünlü tek kişilik oyunun, **"Bir Garip Orhan Veli"**nin, Haldun Taner'in **"Bu Şehr-i İstanbul ki"** oyununun, M. Ali Birand'ın gerçekleştirdiği **"Galatasaray Belgeseli"**nin, Kültür Bakanlığı'nın hazırlattığı **"İpek Yolu"** belgeselinin müzikleri Selmi Andak'a ait. Sıkı bir Galatasaraylı.

ENİS BATUR

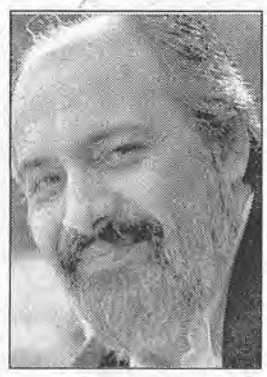

İşte **"Aman allahım, bu adam bu kadar işi aynı zamanda nasıl yapıyor?"** dedirten Cumhuriyet yazarlarından biri daha: Enis Batur. Yaptığı işlerin kısa bir listesini verelim de bize hak verin: Radyoculuk (Açık Radyo'nun kurucularından biri Batur), gazetecilik (Cumhuriyet'te haftada bir Köşebent başlığıyla yazıyor. Ayrıca on beş günde bir **"İnsanlar, Sokaklar ve Şeyler"** başlıklı yazılar yayımlıyor), Yapı Kredi'nin kültür danışmanlığı, kitap yayıncılığı, TRT'de kitap tanıtım programının danışmanlığı. Bunlara ek ve galiba hepsinden öncelikli olarak da şiir yazıyor, birbiri ardına kitaplar çıkarıyor. 1952'de Eskişehir'de doğan Enis Batur, yazı yaşamına 1970 yılında Ulus gazetesine müzik ve sinema yazılarıyla başladı. 1978'den başlayarak yayıncılık yaptı. Yazı, Oluşum, MEB, Tan, Gergedan, Şehir, Sanat Dünyamız, Fol dergilerini yayına hazırlayan Enis Batur, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınlar Dairesi, Tan Yayınları, Dönemli Yayıncılık, Yapı Kredi Yayıncılık'ta yönetici olarak görev üstlendi. Batur'un yayımlanmış kitaplarının sayısı 60'ı geçti. Şiirleri İtalyanca, İngilizce, Almanca, Farsça ve Fransızcaya çevrildi. Bu yıl içinde de **"Seferi Divan"** ve **"Barok Divan"** başlıklı şiir kitapları ile **"Yolcu"** ve **"Keşif"** adlı düzyazı kitapları gün ışığına çıkacak.

MEMET BAYDUR

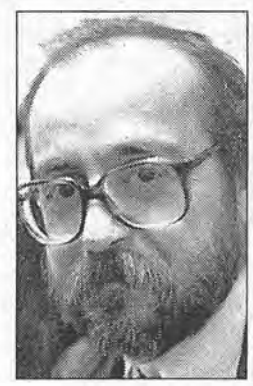

Memet Baydur, 1951'de Ankara'da doğdu, ama çok uzun süre yurtdışında yaşadı: İngiltere, Fransa, Kenya, İspanya ve ABD. Genç kuşağın ilgi çeken tiyatro yazarları arasında kendine haklı bir yer edindi. 1980-1996 arasında 23 oyun yazdı. Kimilerine göre tiyatro yeniden bir altın çağı yaşamaya hazırlanıyor. Gerçekten de bir ara bitti gözüyle bakılan İstanbul'un tiyatro yaşamında belirgin bir canlanma var. İşte bu noktada Baydur gibi verimli tiyatro yazarlarının önemi bir kat daha artıyor. Memet Baydur'un oyun yazarlığının yanı sıra denemeleri, öyküleri, çevirileri, müzik ve sinema ve kültür sorunları üstüne yazıları da var. Oyunlarından Limon, Kadın İstasyonu, Yangın Yerinde Orkideler, Vladimir Komarov ile çeşitli ödüller kazandı. Tiyatro seyircisi, Memet Baydur'u ayrıca İstanbul Tiyatro Festivali'nde sergilenen Yalnızlığın Oyuncakları, Maskeli Süvari ve Kamyon adlı oyunlarıyla da tanıyor. Baydur, Uluslararası Akdeniz Tiyatro Enstitüsü'nün kurucu üyesi. Baydur, Cumhuriyet'in Kültür-Sanat sayfalarında haftada bir Penaltı başlıklı köşesinde tiyatro ve tiyatronun sorunları ağırlıkta olmak üzere yazılar yayımlıyor.. Baydur'un sanatın çeşitli dallarında gösterdiği etkinlik, onun köşe yazılarının içeriğine ve konularına da yansıyor.

CANAN BEYKAL

Resim sanatı son yıllarda şaşılacak ve kıvanç verici atılımlar içinde. Galerilerin, sergilerin sayısı hızla arttı ve artıyor. Ama resim sanatının medyaya yansıması çoğu kez **"müzayede haberleri"** ile sınırlı. Tablolar da medyada neredeyse fiyatları ile ölçülüroldu. İşte bu çelişik tabloda Cumhuriyet'in resim başta olmak üzere plastik sanatlar üstüne yazılar yayımlamasının özel bir anlamı ve değeri var. Bunun ise Canan Beykal gibi bir uzmana verilmesi bir o kadar değerli ve anlamlı. Beykal 1948 yılında doğdu ve yükseköğrenimini Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yüksek Resim Bölümü'nde yaptı. 1979'dan bugüne kadar beş kişisel sergi açtı. Ayrıca yurtiçi ve dışında çok sayıda karma ve grup sergilerine katıldı. Beykal'ın sanatsal çalışmalarının yanı sıra gazetelerdeki yazı çalışmaları, Yeni Ortam gazetesinde başladı ve Politika gazetesinde sürdü. Şimdi de Cumhuriyet'te. Canan Beykal, sanat dergilerinde yayımladığı kuramsal yazılarla da dikkati çekiyor. Ayrıca televizyonda yayımlanan bazı sanat dizilerinin metin yazarlığını yaptı. Halen de bazı özel sanat stüdyolarında ve Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde sanat kuramları üstüne ders veriyor.

ATİLLA BİRKİYE

Cumhuriyet okuru Atilla Birkiye'yi hem Sanat-Kültür sayfalarımızdaki Işıldak ve Yelpaze başlıklı köşesinde yazdıklarıyla hem de birinci sayfadan başlayan ve İstanbul'u anlatan röportajlarıyla tanıyor. Unutulmaya yüz tutan röportaj yazarlığı Atilla Birkiye ile yeni tatlar kazanmakta.

Birkiye, 1955'te doğdu ve İstanbul Edebiyat Fakültesi'nde Felsefe Bölümü'nü bitirdi.

1978 yılından beri yazıyor ve yazın ve yayın dünyasının hemen her alanında çalışıyor.

Yayınevlerinde düzeltmenlik, editörlük, ansiklopedilerde madde yazarlığının yanı sıra çok sayıda sanat ve düşün dergisinde yazılar yazdı ve yazıyor. Bir döneme damgasını vuran Yazko Felsefe dergisinin yayın sekreteri de Atilla Birkiye idi. Türkiye Yazarlar Sendikası'nda ve PEN Yazarlar Derneği'nde yönetici görevlere seçilen Atilla Birkiye, halen Özgür Yayınları'nın çağdaş roman dizisinin danışmanlığını yapıyor.

Birkiye'nin yapıtları arasında günce, derlerne, deneme, şiir ve roman gibi çok çeşitli bir yelpazeye dağılmış 15 kitap var.

Aşk Bir Kadının Bedeniyle Başlar adlı şiir kitabı, kimilerince gene bir çıkmaza giren Türk şiirine yeni alışılmadık bir tat getirdi.

AHMET CEMAL

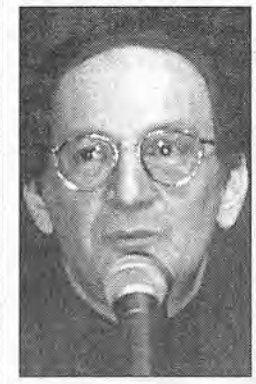

Çeviri deyince, hele Alman dili ve edebiyatından çeviri deyince herhalde ilk akla gelen Ahmet Cemal'dir. Ama Cemal'in çevirileri kadar çeviri kuramı, estetik, sanat tarihi, kültür sorunları üstüne yazdıkları da bir o kadar önemli ve zengin. Ahmet Cemal 1942'de doğdu. Sankt Georg Avusturya Lisesi'ni ve İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Hatta Hukuk Fakültesi'nde asistanlık da yaptı. Ama ardından yazarlığı ana meslek edindi.

Halen ana uğraşının yanı sıra Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Sinema ve Televizyon Bölümü öğretim görevlisi olarak sanat tarihi ve estetik dersleri veriyor.

Aynı üniversitenin Devlet Konservatuvarı'nda da dünya tiyatro tarihi ve çağdaş tiyatro, Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ise sanat kavramları ve Eğitim Fakültesi'nde çeviri kuramı dersleri veriyor. Bu tabloya göre Anadolu Üniversitesi'nde kültürel konularda yeni fakülteler açıldığı takdirde Ahmet Cemal'in oralarda da ders vereceği şimdiden belli.

Ahmet Cemal, Cumhuriyet'te **"Odak Noktası"** başlıklı köşesinde kültür sorunları üstüne yazdığı yazılardaki düşünsel derinlik ve zenginlikle dikkati çekiyor.

ZEKİ COŞKUN

Zeki Coşkun Cumhuriyet'te yazıyor, tamam da **"Neden kültür ve sanat sayfalarında yazıyor"** diye sorulabilir. Çünkü İşaret Fişeği'nde değindiği konular ve zaten kendisinin yazıcılık mesleğinde el attığı alanlar öyle sanat-kültür sayfalarıyla sınırlanacak gibi değil. İnanmazsanız, kendi elleriyle yazıp bize yolladığı ve kendisinden üçüncü tekil kişi olarak söz eden yaşam öyküsüne bir göz atın: Siyasal Bilimler Fakültesi'nde **"kamu yönetimi"** okudu. Ama mezun olduğunda yönetilecek kamu yoktu. O işe askerler bakıyordu. Bunun üzerine **"Bari boş kalmayayım"** diye düşündü ve Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı'nda önce yüksek lisans, sonra da doktora yaptı. Ama o sıralarda kafayı siyasal-ekonomik ilişkilerden çok **'yazılı ilişkiler'**e takmıştı. Doktora tezinin konusu **'Roman ve İktidar'**dı ve Türk romanında siyasal öğeleri ele alıyordu. Gazete, dergi, ansiklopedi yazarlığından sonra **"Biraz da imaj üretimine katkım olsun"** diyerek reklam yazarlığına geçti. Halen ne bulursa yazıyor. Senaryo dahil. Arada **'Aleviler, Sünniler' ve 'Öteki Sıvas'**gibi ciddi şeyler de yazıyor. Birkaç aydır da Cumhuriyet'in kültür sayfasında pazar günleri **'İşaret Fişeği'** çakmakla meşgul.

SUNGU ÇAPAN

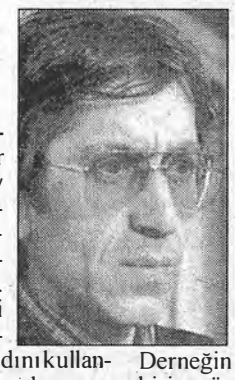

Sungu Çapan'da bir sürü şey terstir. Örneğin takma adı Kemal Kaldı'dır. Ama o kendi adıyla ünlenmiştir. Takma adını kullandığını gören de olmamıştır. 1964'ten beri yazı yazar, tükenmez kalemden mekanik daktiloya yeni geçmiştir ve bunu çağ atlamak sanır. Birinci sınıf bir sinema yazarıdır ama geçimini çoğu kez grafikerlik, kitap kapağı, sayfa düzeni yaparak sağlar. O kadar terstir ki 1989 yılında Berlin'e gittiğinde duvar yıkılmıştır. Bunlara karşılık 18 yaşından beri sinemanın ve sinema sorunlarının içinde yoğrulduğunu itiraf etmemiz gerek. 1947 doğumlu olan Sungu Çapan, DGSA Grafik Bölümü'nde okudu. 1965'ten itibaren, o yıllarda İstanbul'un kültür yaşamının odak noktası olan Sinematek Derneği'nde çalıştı. Derneğin kurucularından biri ve önde gelen yöneticisi **Onat Kutlar**'dı. Akademik yönünü geliştirmek için gittiği Paris'te resim eğitimi görecekti ama o Akademi yerine Chaillot ve Ulm sokağındaki Fransız Sinematiki'ne devam etmeyi yeğledi. Akademik yanı kısır kalmış, sinemacı ve sinema yazarı yönü çok güçlenmiş olarak yurda döndü. Sinema yazarı, grafiker, sayfa sekreteri olarak çalışmadığı gazete ve dergi kalmadı. 1993'ten beri Cumhuriyet'te yazıyor ve en uzun istikrar dönemini sürdürüyor.

RANA EVCİM

Cumhuriyet'in bale ve dans konularında uzman yazarı. Bir başka gazetede bir örneği ya da benzeri var mı bilmiyoruz. Bildiğimiz, **Rana Evcim**'in tam bir bale ve dans tutkunu oluşu. Daha ilkokula başlamadan ünlü **Lidya Krassa Arzumanova**'dan bale dersleri aldı. İlkokul çağında da **Yıldız Alpar**'ın bale öğrenciydi. Yükseköğrenim dahil bütün okul yılları boyunca bale eğitimini de birlikte yürüttü. Profesyonel balerinliğe 1979'da İstanbul Devlet Opera ve Balesi'nde sahnelenen Giselle'da başladı. Bu kurumda 14 yıl balerin olarak 50'ya yakın gösteride rol aldı.

Bu arada BÜ Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü'nü bitirdi. Dans bilimleri konusunda yüksek lisans eğitimi yapmak üzere London City Üniversitesi'nden bir burs kazandı ama Devlet Opera ve Balesi onun ücretsiz izin istemini reddetti, ardından da sözleşmesini feshetti. Evcim 1994'te **'Türk Dans Politikasının Sosyo-Kültürel Yapısı'**konulu bir araştırma ile yüksek lisans derecesi aldı. O yıl aynı zamanda Evcim'in bale ve dans sanatları üstüne Cumhuriyet'te yazmaya başladığı yıl. Bütün bu işlerden vakit bulup **'Blöfçünün Bale Rehberi'** ve **'Peter Gabriel'** adlı kitapları da o çevirdi.

MEMET FUAT

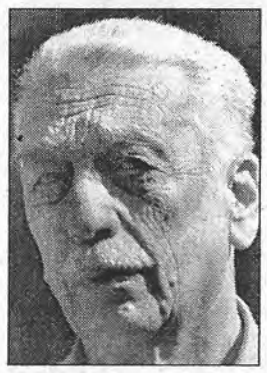

Türk edebiyatının yaşayan birkaç temel taşından biri de kuşkusuz **Memet Fuat.** Çeviri, eleştiri, deneme dallarındaki ürünleri ve 1960'lı yılların ilk yarısındaki kütürel atılımın odağında yer alan **'de yayınları'**nın kurucusu, yönetmeni. Birkaç kuşağın edebiyatla ilişkisinde, öğretmenlerinden biri oydu. 1926'da İstanbul'da doğdu. İstanbul Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Öğretmenlik, çevirmenlik, muhabirlik, hatta inşaatlarda mimar yardımcılığı bile yaptı. Ama yazı ve yazın onun hep ana uğraşı oldu. Türkiye'nin gelmiş geçmiş en etkili edebiyat ve düşün dergilerinden **'Yeni Dergi'**yi çıkardı ve yürüttü. Hem de tam 11 yıl (1964-1975). Ülkenin en seçkin edebiyat ödüllerinin çoğuyla onurlandırıldı. 1980 sonrasında Yazko Edebiyat dergisini yönetti. Adam Yayınevi'nin yerli yayınlar yönetmenliğini üstlendi. 1987'de resmen emekli oldu ama 1985'de başladığı Adam Sanat dergisinin genel yayın yönetmenliğini bugün de sürdürüyor. Düşünceye Saygı hem onun 1961'de TDK Deneme-Eleştiri Büyük Ödülü alan kitabının adı, hem de Cumhuriyet'teki köşesinin. Bu başlık Memet Fuat'ın kişiliğini ve yaşam felsefesini de pek kestirme açıklıyor. Memet Fuat'la ilgili son bir not: O iyi bir voleybol antrenörüdür de.

SELİM İLERİ

Roman, senaryo, tiyatro oyunu, deneme, öykü... **Selim İleri** bu dalların hepsinde at oynatıyor. Çoğunda ödül üstüne ödül kazanıyor. 1978'den bu yana yazdığı gazete yazılarında ise yapıtlarındaki ince ve duyarlı çizgi yansıyor. Cumhuriyet'te Yazı Odası başlıklı kısa yazılarının yanı sıra özellikle Gramafon İğnesi başlıklı yazıları, gazete yazılarında alışılmadık lezzetler içeriyor.

İleri 1946'da doğdu. Hukuk öğrenimi görmek üzere Hukuk Fakültesi'ne girdi ama bir süre sonra vazgeçti ve yazarlığı seçti. O gün bugün de yazıyor.

İlk yapıtı bir öykü kitabıydı: **'Cumartesi Yalnızlığı'**. Dostlukların Son Günü adlı öykü kitabıyla 1972 Sait Faik Ödülü'nü kazandı. Her Gece Bodrum adlı romanıyla ise TDK Roman Ödülü onun oldu (1980).

Selim İleri senaryo yazarı olarak da 1982-1983 sinema mevsiminde Kırık Bir Aşk Hikâyesi ve Seni Kalbime Gömdüm senaryolarıyla sinema yazarlarının en iyi senaryo ödülünü kazandı.

1978 yılından beri gazetelerde haftalık yazılar yazan İleri'nin yazıları Cumhuriyet, Hürriyet, Milliyet ve Dünya gazetelerinde yayımlandı.

Ama 1994'ten beri sadece Cumhuriyet'te yazıyor.

EVİN İLYASOĞLU

Evin İlyasoğlu'nun Cumhuriyet'teki köşesinin adı Allegro. Köşenin adı konuyu da haber veriyor: Klasik müzik. Klasik müzik konserlerinin ancak çok çok ünlü bir şef ya da solist gelirse bir resim ve resmin altında birkaç satırla haberleşebildiği Türkiye'de, klasik müzik üstüne her hafta düzenli yorum ve değerlendirme yazıları yayımlanması, Cumhuriyet'i Cumhuriyet yapan özelliklerden biri. Evin İlyasoğlu köşesinde bu boşluğu ve açlığı başarıyla dolduruyor. Dolduruyor, çünkü alanında çok sağlam bir eğitimle donanmış. Yedi yaşında başladığı piyona eğitimini İstanbul Belediye Konservatuvarı'nda yedi yıl sürdürdü. Halen MÜ İletişim Fakültesi ile BÜ Batı Dilleri Bölümü'nde evrensel müzik tarihi, estetik ve müzik programcılığı üstüne dersler veriyor. Ayrıca TRT-2'nin seçkin sanat programı 'Gündemde Sanat Var'ın danışmanlığını yapıyor. İlyasoğlu 1968'den beri gazete ve dergilere müzik ağırlıklı eleştiri-inceleme yazıları yazıyor, söyleşiler yayımlıyor. Bu çalışmalarının sayısının 1000'i geçtiğini de haklı bir öğünçle belirtiyor. Evin İlyasoğlu'nun -tabii müzik üstüne- dört kitabı var. Bugünlerde ise ilginç bir yayıncılık projesi üstüne çalışıyor. Yapı Kredi beş ünlü Türk klasik müzik bestecisi üstüne kitaplar hazırlatıyor.

ŞÜKRAN KURDAKUL

Şükran Kurdakul'un Cumhuriyet'teki köşyesinin adı **'Bu Aşamada'**. Ama o doğduğu 1927 yılından bu yana **'her aşamada'** deyim uygunsa görev başında. Kitap yayıncılığı, şiir, öykü, roman, deneme, derleme, inceleme, dergi yayıncılığı... Hayır saymayalım. Sığmayacak.

Edebiyata şiirle başladı. Başı da gecikmeden belaya girdi. Ünlü 141 ve 142. maddeleri ihlal ettiği gerekçesiyle tutuklandı. 1946'da Denizli Mapushanesi'nde dört buçuk ay, 1953'de de İstanbul mapushanelerinde volta attı. Aklandı ama öğrenimini tamamlama hakkına kavuşamadı.

1960'larda sanat ve sosyalizmin içinde buluştuğu Ataç ve Eylem dergilerinin tüm yükünü Kurdakul taşıdı.

Hiç sırça köşkteki edebiyatçı olmadı. TİP Balıkesir İl Başkanlığı'ndan Genel Yönetim Kurulu üyeliğine kadar birdizi politik görev üstlendi. TYS ve PEN Yazarlar Derneği'nde yöneticilik yaptı.

Gazetecilik de Kurdakul için yabancı bir alan değil. Tan, Yeni Gazete'de çalıştı. Tek başına hazırladığı Şairler ve Yazarlar Sözlüğü bir başvuru ve kaynak kitabı olarak art arda baskı yapıyor.

Son dönemde araştırmalara ağırlık veren Kurdakul'un Çağdaş Türk Edebiyatı çalışması özellikle önem taşıyor.

D.GÜRÜN UÇARER

Televizyonun amansız rekabeti tiyatroyu sert vurdu. Bütün dünyada bu böyle. Ama sevindiricidir ki Türkiye'de tiyatro yeni bir uyanışın ilk işaretlerini veriyor. Tiyatroya gönül vermiş gençlerin özverili girişimleri ile tiyatrolar kuruyor. Biri batsa ikisi açılıyor. Ödenekli tiyatrolar boş sıralara oynamaktan kurtulmuş gibi. Özel tiyatrolarda bir canlanma ve atağa geçme çabası gözleniyor. Bu sevindirici gelişmede Dikmen Gürün Uçarer gibi konusunun uzmanı ve **"işinin ehli"** bir tiyatro eleştirmeni, Cumhuriyet okurları için kazanç olsa gerek. Gürün Uçarer, tiyatro eğitimini Amerika'da Parsons Collage'da yaptı. Teksas Üniversitesi'nde ise gene tiyatro üstüne yüksek lisans tezini verdi. Ancak doktora tezi için Türkiye'ye döndü ve Ankara Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde **"1950-1975 yılları arasında Türkiye'de tiyatro eleştirisi"** konulu teziyle doktor unvanını kazandı. Gürün Uçarer tiyatroseverlerin gazete sütunlarında çoktandır tanıdıkları bir eleştirmen. Dünya gazetesinde, Akis, Kim ve Yön dergilerinde yazdığı tiyatro eleştirileri handiyse 40 yılı aşan bir birikimi haber veriyor. Halen İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı Tiyatro Festivali Yönetmenliği'ni yürütüyor. Ayrıca İÜ Tiyatro Kürsüsü'nde de öğretim üyesi.

Çizerler

Karikatür, Cumhuriyet'te oldum bittim ağırlık taşıdı. Çizgi-bantta da Cumhuriyet kendine özgü bir yol izledi. Pek çok gazete yabancı bantları Türkiye'ye uyarlamaya çabalarken Cumhuriyet tepeden tırnağa bu ülkenin gerçeklerini yansıtan çizgi-bantlarla bu alanda da öncü işlevini sürdürdü. Bugün çizgi-bant sayfamızda yer alan ya da bir zamanlar yer almış pek çok çizgi ustası, mizahın keskin ve sevimli oklarını durup dinlenmek bilmeksizin fırlattılar, fırlatıyorlar. O kadar ki Cumhuriyet okuru olmadığı halde salt karikatürleri ve çizgi-bantları için Cumhuriyet alanlar da var. Cumhuriyet'in çizer kadrosu en eski ve en yeni çizer kuşaklarını bir araya getiriyor...

VECDİ SAYAR

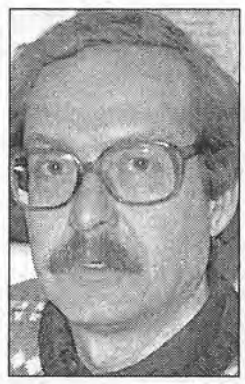

Vecdi Sayar, 1950'de doğdu ve ODTÜ'de mimarlık okudu. Gel gör ki hemen hiç mimarlık yapmadı. ODTÜ'yü bitirdiği yıl Yeni Ortam gazetesinde başladığı sanat muhabirliği ile kendini tiyatro ve sinema dünyasının içinde buldu. Bir daha da çıkmadı (ya da çıkamadı). Tiyatro dekoratörlüğü, Sinematek yöneticiliği, reji asistanlığı, kültürel etkinlikler yöneticiciliği, TV'de belgesel yapımcılığı yaptığı işlerden sadece bazıları. Ama Vecdi Sayar, hiçbir zaman gazetecilikten kopmadı. Milliyet, Hürriyet, Yeni Ortam, Yeni İnsan, Milliyet Sanat, Cumhuriyet, Gösteri, Negatif dergi ve gazeteleri onun yazarlık, özellikle sinema yazarlığı duraklarından bazıları. Şimdilerde ise yeniden Cumhuriyet'te. **"Kedi Gözü"** başlıklı köşesinde olaylara, özellikle sanatsal olaylara kedi yumuşaklığı ile yaklaşıyor. Ama bazen kedinin tırnakları da devreye giriyor tabii. Bir anlamda Türkiye'nin gönüllü **"kültürbüyükelçisi"**. Bu büyükelçiliğin önemini ve Vecdi Sayar'ın bu alandaki yetkinliğini Kültür Bakanlığı da kavramış olacak ki, onu 1996 başından itibaren Paris'e büyükelçiliğin kültür müşaviri olarak atadı. Dolayısıyla Vecdi Sayar'ın **"kedi"**si bugünlerde dünyanın sanat başkentinden bakıyor. Fark ediliyor harhalde...

TAHSİN YÜCEL

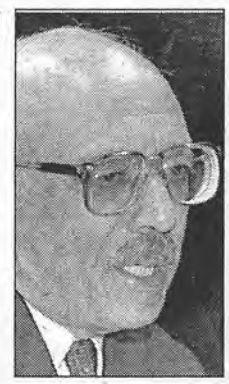

Tahsin Yücel, 1933 yılında doğdu. Galatasaray Lisesi'nden sonra İstanbul Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. 19. ve 20. yüzyıl Fransız edebiyatı ve yazınsal göstergebilim dalında ünü Türkiye sınırlarını çoktan aşmış bir uzman. Yücel, şu anda İstanbul Üniversitesi'nde mezun olduğu bölümde profesör. Fransız dilinden Türkçeye kazandırılmış en önemli ve çevirisi güç yapıtların altında çevirmen olarak Tahsin Yücel'in imzası var.

Ancak Tahsin Yücel, salt bir çeviri ustası ve araştırmacısı değil, aynı zamanda Türkiyenin saygın ve önemli bir edebiyatçısı. **"Haney Yaşamalı"** adlı öykü kitabıyla aldığı Sait Faik Ödülü'nü 1959'da **"Düşlerin Ölümü"** adlı öykü kitabıyla Türk Dil Kurumu Öykü Ödülü izledi. **"Peygamberin Son Beş Günü"** romanı 1993'te Orhan Kemal Roman Ödülü'nü alırken, çevirileri için 1984'te Azra Erhat Çeviri Yazını Üstün Hizmet Ödülü ile onurlandırıldı. Tahsin Yücel'in yapıtları arasında **"Figures et Messages dans la Comedie Humaine"**ve **"L'Imaginaire de Bernanos"** adlı Fransızca yayımlanmış iki araştırması da var. Türkçe araştırmalarını ise burada saymamız mümkün değil.

M.TALİ ÖNGÖREN

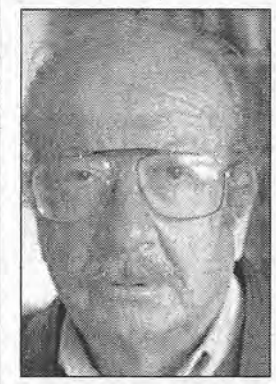

Mahmut Tali Öngören: . 1931'de İstanbul'da doğdu. Robert Koleji bitirdikten sonra yüksek öğrenimini Newyork'taki Colombia Üniversitesi'nin Dramatik Sanatlar Okulu'nun Radyo ve Televizyon Yöneticiliği ve Programcılığı bölümünde yaptı.

1959-1970 kapsayan süre içinde Ankara Radyosu Program Müdürü, Ankara Radyosu Müdürü olarak çalıştı. 1968'de TRT Televizyonu'nu yayına hazırladı ve başlattı. Televizyonu ilk 3 yılında yönetti.

Daha sonra görevden alındı ve Türkiye'nin sorunlarını inceleyen programlarından ötürü bir süre mahkemeleri dolaştı. Bu arada SBF Basın Yayın Yüksek Okulu'nun ilk meslek öğretmenliğini de yaptı.

İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Enstitüsü ve Dil, Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Enstitüsü'nde televizyon öğretmenliği yaptı.

"Senaryo Yazma Tekniği", **"Senaryo ve Yapım"**, **"Televizyona Açılan Pencere"**, **"Televizyon Film Yapım Yöntemleri"**, **"Televizyon Piyes Yazarlığı"**, **"Televizyon Kılavuzu"**, **"Ayıptır Söylemesi"**, **"Sinema Diye Diye"**, **"Sinemada Kadın ve Cinsellik Sömürüsü"** adlı kitapları yayımlandı.

BEHİÇ AK

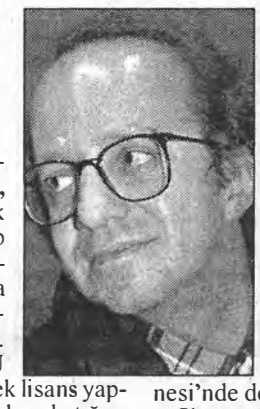

Kim Kime Dum Duma' çizgi bandını çizen **Behiç Ak,** bandında çizdiklerine pek benzemez ya da tıpatıp benzer. 1956 yılında doğmuş, üstelik 1979'da İDMMA'nın Mimarlık Bölümü'nden bile mezun olmuş. Bununla da yetinmemiş, İTÜ Mimarlık Bölümü'nde yüksek lisans yapmış. Gel gör ki mimar olarak çalıştığını gören olmamış. Ama o gene de mimar olduğunu iddiaya devam ediyor.

1982 yılından beri Cumhuriyet'te karikatür ve çizgi bant çiziyor. Feci halde İstanbullu. Kuledibi'nde yaşıyor ve kulesinden pek çıkmıyor. O yüzden çizgilerini faksla yolluyor. Karikatürlerinden ve bantlarından oluşan çok sayıda, hele bir karikatürist için bayağı çok sayıda kitabın da sahibi. Üstelik Türkiye ile yetinmiyor, Almanya ve hatta Japonya'da da kitaplar yayımlıyor.

Çizerliğin yanı sıra tiyatro oyunu ve senaryo yazarlığı dallarına el attı.

'Bina' adlı oyunu 1993'te Kültür Bakanlığı'nca ödüllendirildi. AKM Birim Sahnesi'nde de ramp ışığına çıktı.

Sinemada ise **'Siyahperde, Türk Sinemasında Sansür'** adlı belgesel filmin hem senaryosunu yazdı, hem yönetti. Üstelik bu çalışmasıyla 1994 Ankara Film Festivali'nde belgesel dalında en iyi film ödülü aldı.

MÜMTAZ ARIKAN

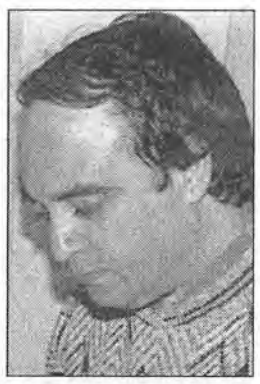

Hani kimilerinin gazetede yazıp çizdikleri, farkına varmadan ama mutlaka okunur ya işte **Mümtaz Arıkan** bunun en iyi örneği.

Cumhuriyet'te **"Tarihte Bugün"** bandını 13 yıldır çiziyor. Sayfaları çevirirken gözünüz takılır, çabucak okursunuz ve sayfa çevirmeye devam edersiniz. Ama bilgi hafızaya geçmiştir bile. İşte bu basit görünen, ama hüner ve en önemlisi sabır gerektiren işi bizim Mümtaz Arıkan beceriyor.

Mümtaz'ı arayanlar genellikle Cumhuriyet'in arşiv servisinin en dip köşelerine giderler. Orada elinde büyüteçle bir şeyler okumaya çabalayan tuhaf bir adam görürler. O Mümtaz Arıkan'dır. Ona tarihte herhangi bir gün ne olduğunu (merak ediyorsanız eğer) sorun, söyleyecektir.

Arıkan 1947'de İstanbul'da doğdu ama ilk ürünlerini Ankara'da yayımladı.

Sırasıyla Son Baskı, Doğan Kardeş, Hayat, Ses, Milliyet Kardeş, Gırgır ve Hürriyet gazete ve dergilerinde çalıştı.

Şu aralar sinema ve televizyon işlerine merak saldı. Galiba bir çizgi bant hazırlıyor ve bunun komik bir bant olduğunu iddia ediyor.

NURAY ÇİFTÇİ

Bulut Bebek'in annesi. Çünkü gerçekten bir oğlu var ve adı **Bulut.**

Bulut Bebek çizgi bandı 1989'dan beri yayında. Yani Bulut 7 yaşında. Ama hâlâ yürümüyor ve hatta konuşmuyor.

Ancak bu yaşında çok gezdi. 1989 Ekimi'nde Güneş gazetesinde başladı, Cumhuriyet ve Aydınlık gazetelerini dolaştı.

Son bir buçuk yıldır Cumhuriyet'te.

Türkiye'de güçlü karikatür geleneğine rağmen kadın çizer sayısının azlığını unutturan birkaç **'çizeriye'**den biri de **Nuray Çiftçi.**

1959'da doğdu ve İstanbul Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu Grafik Bölümü'nü bitirdi.

Çeşitli reklam ajanslarında grafiker ve sanat yönetmeni olarak çalıştı. Nitekim 1992'de Grafikerler Meslek Örgütü'nün **'Bilboard'** ödülü Nuray Çiftçi'ye verildi.

Çiftçi, Cumhuriyet'in yanı sıra Kadınca dergisi için, yayını üç yıldır süren Binbir Kadın Masalları adlı çizgi öyküyü de hazırlıyor.

Ayrıca Bulut Bebek 1 ve Bulut Bebek 2 adlı iki de karikatür kitabı var.

Nuray Çiftçi çizerliğinin yanı sıra halen bir reklam ajansında sanat yönetmeni olarak çalışıyor.

UĞUR DURAK

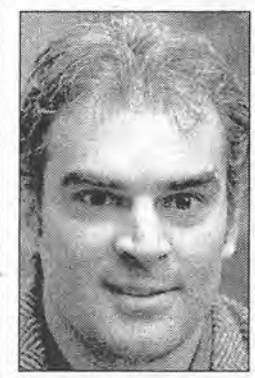

Uğur Durak 1959'da doğdu. Eğitimini Federal Almanya'da Köln Yüksek Meslek Okulu'nda Serbest Resim Bölümü'nde tamamladı. Durak Cumhuriyet'teki Mırmırlar çizgi bandının yanı sıra Lemanyak ve HBR Maymun mizah dergilerinde çizer olarak çalışıyor. Mırmırlar çizgi bandı Cumhuriyet'in en yeni çizgi bantlardan biri.

Bant başladığında kimileri **"Adam işin kolayını bulmuş abi. Herkes kedileri sever"** dediler.

Oysa bir bant çizerinin girişeceği en riskli işlerden biri **'kediler'** olsa gerek. Kedisevenler bu hayvanlarla o kadar içli dışlıdırlar ve herkes kendi kedisinin özelliklerinin mutlaka öteki kedilerde de olması gerektiğine o kadar inanmıştır ki çizerin kedi kahramanlarında önce kusur arar. İsterse bulur da. Burada kusur varsa çizerin değil, kedilerin ve özellikle kediseverlerindir.

Bu yüksek meslek riskine rağmen Uğur Durak işin üstesinden geldi.

Mırmırlar kediseven ve sevmeyenlerce izleniyor ve doğal olarak üstünde fikir yürütülüyor.

Uğur Durak da bu fikir yürütmelerin kediler üstüne değil, çizgiler ve mizah üstüne yönelmesini sabırla bekliyor.

MUSA KART

adına bakmayın, gençtir. 1349'da (Rumi) filan doğdu. Ama mizah ve karikatür söz konusu oldukta soyadı ile uyumludur. Yani 1974'ten beri karikatür çiziyor. Cumhuriyet'te çizdiği siyasal karikatürlerden dolayı kendini zaman zaman başyazar filan gibi görüyorsa da çevresi tarafından yatıştırılıyor. Ankara'da mühendislik eğitimi gördü ama pek çok Cumhuriyet yazarı ve çizeri gibi eğitim gördüğü meslekle uzaktan yakından ilgisi ve ilişkisi yok. İlk karikatürlerini sendika gazete ve dergileri ile meslek odalarının yayınlarında çizdi. Daha sonra 7 Gün dergisi, Milliyet, Güneş ve Günaydın gazetelerinde çalıştı. Cumhuriyet'ten ayrı olarak haftada bir Nokta dergisinde renkli karikatürler çiziyor.

Bu yıl ona Karikatürcüler Derneği tarafından **'demokratikleşme sürecine yaptığı cesur katkılardan dolayı'** yılın çizeri seçildi. İlk ödülünü daha 1976'da aldığını, ödüle alışkın olduğunu söyleyerek umursamaz görünüyorsa da aslında çok sevindi ve onurlandı. Biz de öyle.... **Musa Kart** iyi ve kolay çizen bir karikatürist. Ama çizeceği konuyu bulana kadar kendi dokuz doğurur, çevresindekiler de yüz otuz dokuz. Sık sık çizeceği konu oda arkadaşlarının yardımı ve zoruyla sezaryenle doğurtulur.

NURİ KURTCEBE

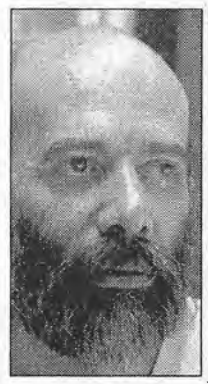

Okendini **'çizgi fabrikatörü'** olarak tanıtıyor. Palavra tabii, **'çizgi amelesi'**dir kendileri. Cigarasını verip sırtını sıvazlarsanız 24 saat çizdirebilirsiniz. Zaten biz de öyle yapıyoruz.

1949 yılında doğdu ve subay babasının ardı sıra tüm Anadolu'yu dolaştı. İstanbul'a ancak 1960'da gelebildi.

On yıl bekledikten sonra Mimar Sinan Üniversitesi (o zamanki adıyla DGSA) Yüksek Resim Bölümü'nü kazandı.

Ama Gırgır dergisinde **Oğuz Aral** tarafından köle olarak satın alındığı için tahsil terbiyeyi bir yana bırakmak zorunda kaldı.

Gırgır'da Gaddar Davut çizgi-romanı ile tanındı. 1980'de ise Hürriyet'te Mokok tipini çizdi.

Cumhuriyet'te yazıişlerinin büyük odasında ona bir masa verdiler. Durmadan çizdiriyorlar.

Gaddar Davut'u çiziyor, Sessiz-Sedasız adlı bir karikatür köşesini çiziyor, yazı dizilerine grafi-illüstrasyonlar (ne demekse bu artık) çiziyor.

Üstelik bütün bunlardan vakit de buluyor ve örneğin Boyut Farkı adlı özel bir çizgi roman albümü yayımlamayı ya da **Uğur Mumcu**'nun **'Sesleniş'** adlı yazısını resimlemeyi filan da başarıyor. Buna rağmen yazıişlerinde kendisine ek görevler planlanıyor.

KAMİL MASARACI

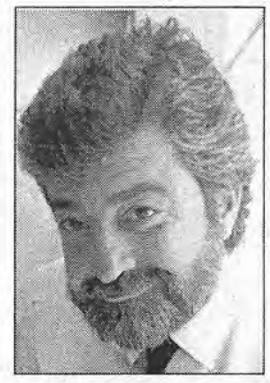

bu ek için çoğu kişi özgeçmişlerini notlar halinde bize ilettiler. Biz de onlara bakarak işi yoluna koyduk. **Kamil Masaracı**'nın notlarını aynen aktarmak istiyoruz. Parantez içlerindeki yorum haklarımız saklı kalmak koşuluyla, buyrun Kamil Masaracı'nın dilinden Kamil Masaracı: 1950 yılında Antakya'da dünya nüfusuna katkı olsun diye doğdu. Bir süre matematik ve fizik (artık ne alakası varsa) okudu. Sonra İstanbul Orman Fakültesi'ni bitirdi. (Gazetenin bahçesindeki akasya ağacını çınar sanıyor.) Ani sayılabilecek bir kararla (iki buçuk yıl kadar düşündükten sonra) karikatüre başladı. 7 Gün, Vatan, Nokta, Kadınca, Çocukça ve Ciddiyet'te çizdi. Almanya'ya (kaçak işçi olarak) gitti. Orada da Tageszeitung ve Kassenarzt'ta çizdi (Bu çizgileri gören yok ama neyse). Yedisi yurtdışında toplam 12 kişisel sergi açtı. (Notta 1-2 mi 12 mi anlaşılmıyor. Bizce bir iki.) Çocuklar için Bocuk ve Keyfibol tiplerini yarattı. Bu işler olurken ödüller almayı ihmal etmedi. Ulusal ve uluslararası yirmi ödül falan. (Falan sözcüğüne dikkat edin. Aslında atıyor. Kesin rakam vermeyişi ondan.) Bunlar arasında ÇGD'ce sekiz kez, TGC'ce bir kez yılın karikatürcüsü seçildi.

TAN ORAL

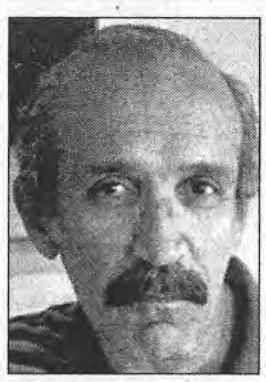

bu çizer takımı kendi yaşamöykülerini anlatmayı pek seviyorlar. İşte şimdi de **Tan Oral** kendini anlatıyor:

Bizim parantez içi yorum haklarımız da gene saklı tabii:

Hayat hikayemi anlatsam roman olur (mesela sıkıcı ya da kısa bir roman). O yüzden kısa keseyim (demedik mi?).

1937 yılında Merzifon'da dünyaya geldim. Bir daha da gitmedim (hah hah hah). Eğitimimi 13 yılda tamamladım. 13 ayrı okulda. Her sene ayrı bir okulda. Liseden sonra bir yıl boş gezdim (Şimdi dolu geziyor sanki. Beş parası yok).

Bu boş gezdiğim sene benim için çok değerliydi. Hayatımda ilk ve son kez olarak o bir yılı kendime ayırdım. Güzel Sanatlar Mimarlık Bölümü mezunuyum (Alın size mimarlık yapmayan bir mimar daha).

Üç yıl Akademi'de asistan olarak çalıştım. 68 olaylarında etkili olmaya çalıştığım için yöneticiler affetmediler. Tekrar asistan olamadım (Hevesi kursağında kalmış fukaranın).

1977 yılından beri Cumhuriyet'te çizerlik yapıyorum. (Bu biyografide sık sık âşık olduğu, sık sık evlenip boşandığı, evinde en az birkaç kedi bulunduğu yer almamış. Biz ekliyoruz.)

SEMİH POROY

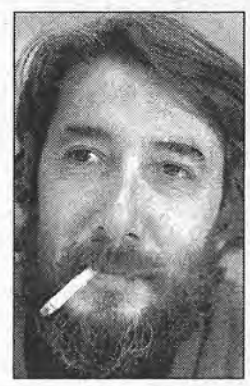

1954 yılında Samsun'da doğdu. İstanbul Hukuk'un son sınıfından ayrıldı.

İlk karikatürü 1975'de Akbaba'da yayımlandı. Politika, Vatan, Milliyet, Cumhuriyet, Demokrat gazetelerinde ve sayıları 20'ye ulaşan dergilerde çizdi. Sosyalist Kültür Ansiklopedisi'nin yazı kadrosunda yer aldı.

1977'de haftalık mizah eki Ciddiyet'le başlayan Cumhuriyet çizerliği, karikatür, vinyet, portre karikatür ve çizgi öykü çalışmalarıyla günümüze dek sürüyor.

Bu çalışmalar sırasında günlük bant karikatür tipi Harbi doğdu.

Karikatürcüler Derneği'nde yöneticilik, 1985'te de başkanlık yaptı. 1984'ten bu yana yarışmalara, 1988'den beri de seçici kurullara katılmıyor.

(Not: Herkes özgeçmişi ile ilgili notları paşa paşa verirken **Semih Poroy** önce **"Ansiklopediden alabilirsiniz"** dedi. Bütün ansiklopedileri taradık, öyle biri yok.

O zaman da Cumhuriyet'te çıkmış bir özgeçmişini bulduk. Ona ceza olsun diye de olduğu gibi, takır tukur aktardık.

Gördünüz ne tadı var ne tuzu. Ek bir ceza daha verdik.

Bu **'ek'**in kapağını da ona çizdiriyoruz. Yarın da yeni cezalar vereceğiz. Bu böyle bir süre devam edecek.)

A.ULVİ ERSOY

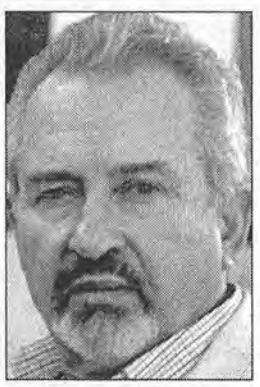

Ali Ulvi ilk karikatürünü çizdiğinde bugün Cumhuriyet'te çizenlerin çoğu (belki de tümü) henüz doğmamıştı: 1940 yılında **'Çocuk Sesi'** dergisi.

1924'te doğan Ali Ulvi, ilk ödülünü de 1940 yılında aldı. Afacan Çocuk dergisinin karikatür yarışmasında birinci oldu ve tam 1 (yazıyla: Bir) TL ödül aldı.

Cumhuriyet'in de en kıdemlisi Ali Ulvi. 1950 yılında girdiği Cumhuriyet'te, bu güne dek aksatmadan ve aksamadan ve eskimeden çiziyor.

Cumhuriyet'in yanı sıra 1941 yılında **Vedat Günyol**'la **Cemal Nadir**'in çıkardıkları Arkadaş Çocuk dergisinde başlayan profesyonel çizerlik yaşamı (ilk maaşı 10 TL idi ve iyi paraydı) daha sonra **Avni İnsel**'in Kahkaha ve **Ramiz**'in Mizah, hâlâ unutulmayan Tef, Kırkbirbuçuk, Dolmuş dergilerinde sürdü. **Doğan Avcıoğlu**'nun ünlü Yön dergisinde çizer Ali Ulvi'nin özel bir yeri vardı.

Yurtdışında (ABD'de) da karikatür çalışmaları yapan Ali Ulvi, çizgi film (cartoon) dalında da etkinlik gösterdi. **Tonguç** ve **Yalçın Çetin**'le Evliya Çelebi, **Levent Dönmez**'le Piri Reis'in Amerika haritasını anlatan bir belgesel hazırladı.

Şimdi sadece Cumhuriyet'e çiziyor.

Spor

Skor basını ile spor basını arasındaki ince ama önemli ayrım ilk kez Cumhuriyet'te ifade edildi. Bu aynı zamanda Cumhuriyet'in spora bakış açısının bileşenlerinden biri. Spor denince salt futbolun akla geldiği bir ülkede voleybolden, satranca, atletizmden masa tenisine, dağcılıktan briçe bedensel ve beyinsel sporların hepsi de Cumhuriyet'in spor sayfalarına yansıdı. Çok pahalı, "dev" kadrolu spor servislerinin yanında Cumhuriyet'in daracık spor servisi kadrosunu destekleyen spor yazarları ise güçlerini eski star futbolcuların rüzgarından değil, konusuna egemen ve konusunun uzmanı spor adamlarından oluşuyor. Cumhuriyet spor yazarları aynı zamanda bir kuşaklar buluşması. 73 yaşındaki Halit Deringör ile Mahmut Sertler, Ahmet Kurtlar aynı sayfalarda buluşuyor ve birbirlerini uyumla tamamlıyorlar...

HALİT DERİNGÖR

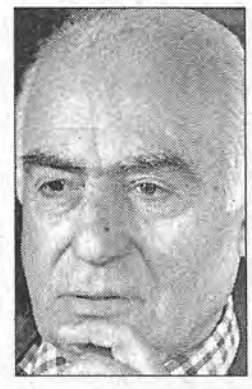

Cumhuriyet ailesinin ve spor basınının en kıdemlilerinden.

1923 yılında doğdu. Haydarpaşa Lisesi'ni bitirdikten sonra Tütüncülük Yüksek Okulu'ndan mezun oldu. Futbol oynadığı dönemde sayıları çok az olan **"okumuş futbolcular"** dan biri. Daha Haydarpaşa Lisesi'nde son sınıfta iken Fenerbahçe'ye transfer oldu. Fenerbahçe forması altında 340 maç oynadı ve 140 kez fileleri havalandırdı. 6 kez de milli oldu.

Futbolculuğu noktaladı, ama futboldan hiç kopmadı. Bursa'da dokuz yıl antrenörlük yaptı ve bu dönemde Bursa Acarspor'u Türkiye şampiyonu yaptı. Bir taşra takımını şampiyon yapışı, onun futbol bilgisinin bir kanıtı. 1964'te ise Fenerbahçe'nin başındaydı ve takım şampiyon oldu.

Futbol federasyonlarında yöneticilik görevleri de üstlenen Halit Deringör, spor dışında Tekel'in Cibali ve Maltepe fabrikalarının müdürlüğünü de yaptı.

Deringör, 1964'ten bu yana Cumhuriyet'te yazıyor. Fenerbahçe'nin sembol adlarından biri olmasına rağmen, bugün örneğine sıkça rastlanan taraftar-yazar konumuna hiç düşmedi. Ödünsüz kalemi ile yeri geldiğinde Fenerbahçe'yi de eleştirmekten geri kalmadı.

ADNAN DİNÇER

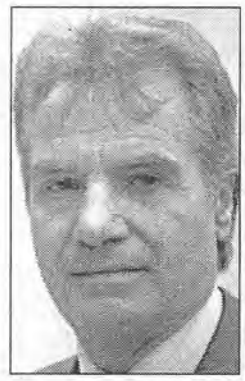

Türk futbolunun adsız kahramanlarından. 1942'de doğdu. İstanbul Hukuk Fakültesi'nden Kara Harp Okulu'na geçti. 1971 yılında üsteğmen iken bir maçta sakatlandı ve ordudan ayrıldı. Kısa süre Eyüp takımında profesyonel futbolcu olarak oynadıktan sonra 1973 yılında teknik direktörlük sınavını kazanarak spor yaşamının yeni bir dönemine başladı. Teknik direktör olarak Adnan Dinçer adını seyirci, ya ligden düşmemek için çırpınan takımları alıp kısa sürede düze çıkarışıyla ya da sezona umutsuz başlamış takımları şampiyonluğa ulaştırmasıyla tanıyor. Antalyaspor'u iki kez birinci lige çıkardı. Sarıyer ve gene Antalyaspor'u birer kez play-off'a taşıdı. Beşiktaş genç takımıyla üç kez Türkiye, bir kez İstanbul şampiyonu oldu. Avrupa finallerine katılma hakkı kazanan genç milli futbol takımımızın başında da Adnan Dinçer vardı. Dinçer Hollanda, İngiltere (Lillesholl) ve Almanya (Köln) spor akademilerinde seminer ve kurslara katıldı. Kendini sürekli yenileyen bir spor adamı olarak tanınıyor. Dinçer'in spor yazarlığı da oldukça eskilere uzanıyor. 1960'ta Dünya gazetesinde başladığı spor yazarlığını kısa süre Günaydın'da sürdürdü. 1975'ten bu yana ise Cumhuriyet'te.

RAİF ERTEM

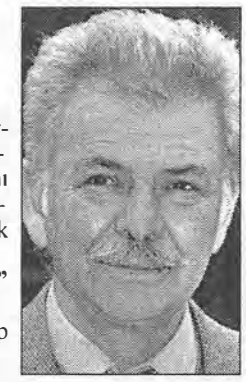

Avcı. Arkadaşları attığını vurmaktan çok vurduğunu **"attığı"** kanısındalar. Ama o gülüp geçiyor. **"Rasgele"** köşesinde av sohbetleri yazıyor, ama yazdıkları kitaplaştırılacak kadar ince dil hünerleri taşıyor.

Tek kelimelik cümleleriyle ünlü. Avukat, ama artık mahkeme koridorlarını arşınlamaktan bıktı, Cumhuriyet Kitap Kulübü'nün yöneticiliğini üstlendi. Yani aileye iyiden iyiye katıldı. Öğrenciyken takma adı **"Tavşan Raif"**ti. Ama bu namı, avcı olarak değil, polisten kaçarken tavşan çevikliğiyle koşmasına borçlu.

Gerçekten de öğrencilik yıllarında **"aşırı aktif"** öğrenciler arasında yer aldı. Hukuk Fakültesi Fikir Kulübü Başkanlığı, TMGT ve TMTF gibi dönemin en güçlü ve önemli öğrenci örgütlerinde yönetici görevler üstlendi. Gazeteciliğe de o yıllarda, Bugün gazetesinde başladı. Akşam gazetesi ve ünlü Yön dergisinde çalıştı. Av yazarı olarak anılmaktan hoşlanmıyor. Kendini bir doğa savaşçısı ve çevre savunucusu olarak görüyor. Yazılarında bu seziliyor.

Ama biz kızdırmak için gene de av yazarı demeyi yeğliyoruz.

Son bir not: Trakya ve İstanbul'un yakın çevresinde Raif Ertem'in bilmediği yer yok.

AHMET KURT

Türkiye'de sayıları oldukça az olan gerçek basketbol yazarları arasında Ahmet Kurt'un özel bir yeri var. Çok az spor yazarında rastlanan üslubu ve doğru bildiğini, kalemi titremeden yazmasıyla okurların beğenisini kazandı, ama basketbol dünyasında sevenleri kadar ondan pek hoşlanmayanların sayısını da arttırdı. Ama o burnunun dikine gitmeye devam ediyor ve bizce iyi de ediyor.

Kurt 1954'te doğdu ve Saint Joseph Lisesi'ni bitirdikten sonra İstanbul Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Fransızca ve İngilizceyi iyi konuşan Ahmet Kurt, okumuş ve kültürlü spor adamlarının örneklerinden biri.

Basketbole 1967'de Kadıköyspor'da bayladı. 1974'te Beşiktaş'a transfer oldu ve Beşiktaş, onun da yer aldığı takımla tarihinde ilk ve şimdiye kadar son kez şampiyon oldu. Kurt 1984'e kadar 10 yıl süreyle Beşiktaş'ta basket oynadı.

Aktif sporculuk yaşamını noktaladıktan sonra spor yazarlığına geçti. On yıl süreyle Basket dergisinin editörlüğünü yürüttü. Aynı zamanda Cumhuriyet'in basketbol yazarlığını üstlendi.

Ahmet Kurt, halen bir televizyon kanalında basketbol yorumcusu olarak da çalışıyor.

MAHMUT SERT

Eski futbolcu. Ama sporu bir bilim olarak kavrayan ve ona uygun eğitim gören kuşaktan bir eski futbolcu. 1956'da Adana'da doğdu.

Marmara Üniversitesi Spor Akademisi'nden mezun oldu. Anadoluhisarı, Beykoz, Sarıyer'de başladığı profesyonel futbolculuk yaşamını Belçika'nın Scarbeck takımında sürdürdü.

Anadoluhisarı'nın ve Sarıyer'in şampiyon olan kadrolarında Mahmut Sert de yer almıştı.

Futbol oynadığı dönemde **"Centilmen Mahmut"** olarak ünlenmesi, onun sporu kavrayışının da bir göstergesi.

Mahmut Sert, aktif futbolculuk yaşamını noktaladıktan sonra bir süre İstanbul amatör küme takımlarından İMES'in teknik direktörlüğünü yaptı.

Cumhuriyet'te 1994'ten beri spor yazarlığı yapıyor. Skor yazarlığı ile spor yazarlığı arasındaki ince, ama çok önemli ayrımı iyi bilen bir yazar olarak dikkati çekti ve çekiyor.

Türk spor basınında, konusuna en hâkim spor yazarlarından biri olarak tanınıyor.

Spor gazeteciliğinin yanı sıra Denizcilik Yüksek Okulu'nda öğretim üyeliği yapıyor.

ABDÜLKADİR YÜCELMAN

Abdülkadir Yücelman, Cumhuriyet'in Spor Servisi'nin ezeli değilse bile anlaşılan ebedi şefi. 1932'de (tabii Millat'tan önce) doğdu. Vefa takımında basketbol oynadı (boyu 1.67). Bunca iş arasında İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ni bitirdi. 1953'te Türkiye Spor Gazetesi'nde başladığı spor yazarlığını 1954'ten beri Cumhuriyet'te sürdürüyor. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti ve Türkiye Spor Yazarları Derneği başta olmak üzere çeşitli kuruluşlardan 40'a yakın ödül aldı. Türk basınında futbol dışında da sporlar olduğunu anlatan Cumhuriyet Spor Servisi'nin gelenekleri içinde yetişti. Bu, yazılarına ve sayfalara yansıyor. Bugünlerde haftalık bir **"Spor Eki"** üstünde çalışıyor. Yönetime kabul ettirebilirse Türkiye **"farklı"** bir spor gazetesine kavuşacak. Ek için gazetede eli kalem tutan herkese daha şimdiden yazı ısmarlıyor. Somurttuğu pek görülmemiştir. Tabii Fenerbahçe'nin yenildiği haftanın pazartesilerinde yanına, hatta yakınına yaklaşmamak önkoşuluyla. Bilgisayarla çalışmayı seviyor. Ama kendisine bir firma tarafından armağan edilen taşınabilir bilgisayarını değiştirmeye yanaşmıyor. Oysa o bilgisayarın müzelik değeri çok yüksek. Ama bunu Abdülkadir Yücelman'a kabul ettirmek mümkün değil.

Cumhuriyet ve dergi ekleri...

Cumhuriyet Dergi pazar günleri çıkıyor. Başında dergiciliğin ve aykırı düşünebilmenin ustası **İpek Çalışlar** var. Dergi günlük gazeteyle yarışıyor. Yarış heyecanlı geçiyor ve henüz galibi belli değil. Ama haklı bir yarış değil bu. Dergi'nin kadrosu dar bile değil, daracık. İpek Çalışlar, **Berat Günçıkan** ve **Aynur Çolak** demirbaşları. Gene de Dergi'ye ayrılan küçüc ük bölmede doyumsuz çay sohbetleri için vakit buluyorlar. Berat Günçıkan **"tetris"** oynamaktan sıkıldığı zamanlar yazı yazıyor. O kadar iyi yazıyor ki, kendine ödül olarak bir tur daha Tetris oynama izni veriyor.

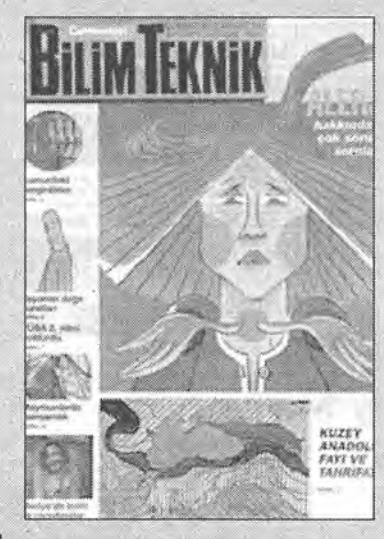

Bilim ve Teknik eki cumartesi günleri yayınlanıyor. Çok geniş bir kadrosu var: Şef **Orhan Bursalı** ile teknik sorumlu **Tülez Hasdemir**'den ibaret. Gazetenin en sakin köşesi Bilim Teknik'in bölmesi. Bursalı bilim adamı filan değil. Ama karmaşık bilimsel konuları kimin, biz faniler için anlaşılır bir dille anlatacağını iyi biliyor. Bilim Teknik ekine katkıda bulunanlar gazeteye pek uğramadıkları için bizlerce fazla tanınmıyor. Uğrayanların konuştuklarını ise zaten anlamıyoruz. Bilim teknik'in tek kusuru bilmeceleri. ZZ imzalı bilmeceleri çözene bu güne kadar rastlanmış değil.

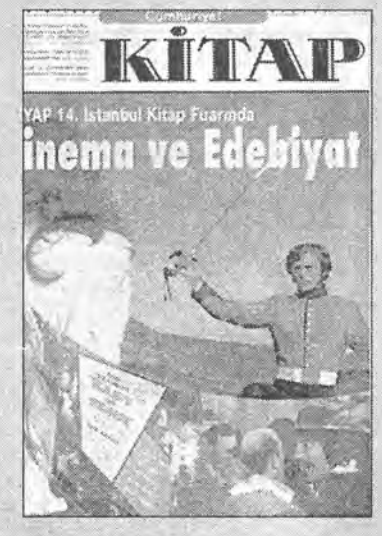

Cumhuiriyet en çok perşembe günleri satıyor. Bunun nedeni üstüne tartışma var. Tartışmaya katılmayan tek bölüm Kitap Eki'ni çıkaran **Turhan Günay** ve arkadaşları. Arkadaşları dediysek, **Saffet Rüştü Tekin** (Sürüngen Saffet olarak ünlüdür) ve teknik düzenleme sorumlusu **Dilek İlkokur**. Hepsi bu kadar. Şu ya da bu nedenle Cumhuriyet'i boykot edenler bile perşembe günleri Cumhuriyet alıyor. Her hafta bir Kitap Eki vermek Cumhuriyet'in özelliği. Kitaplarla okuyucu arasındaki dolaysız bağ Cumhuriyet Kitap Eki köprüsünden geçiyor.